

AKMENOS UPĖS KRANTINIŲ KRETINGOJE VYSTYMO VIZIJA

PROJEKTO APRAŠYMAS

Šiuo projektu siekiama prisidėti prie Kretingos miesto gyventojų poilsio ir rekreacijos poreikių tenkinimo, gyventojų laisvalaikio užimtumo didinimo, palankių sąlygų smulkiąjam verslui kurtis ir plėtoti sukūrimo. Šiam tikslui pasiekti norima sutvarkyti Akmenos upės pakrantes bei pritaikyti gyventojų ir verslo poreikiams. Įgyvendinus upės pakrančių sutvarkymo projektą bus padidintas ir tinkamai įprasmintas upės mieste reikšmingumas.

Tikimasi, kad įrengus vientisą takų sistemą nuo Kretingos muziejaus iki upės salos Birutės gatvėje, užtikrinus tinkamus skersinius jungiamuosius ryšius su gretimomis teritorijomis, bus sukurta funkcionali ir reprezentatyvi viešoji infrastruktūra, dėl ko upė taps labai patraukli miesto gyventojams ir svečiams. Tai sudarys sąlygas vietos gyventojų, miesto svečių užimtumui,

ženkliai prisidės prie lankytojų srautų padidėjimo bei Kretingos – kaip modernaus, šiuolaikiško ir turizmui ir rekreacijai patrauklaus miesto įvaizdžio kūrimo.

Projektas susideda iš dviejų dalių:

1. Teritorijos abipus Akmenos upės nuo Sapiegų gatvės tilto prie Kretingos muziejaus, iki Birutės gatvės tilto, vystymo strategija.
2. Akmenos upės kairiosios krantinės, nuo pėsčiųjų tilto miesto centre iki Šaltinių skvero, prieš projektiniai pasiūlymai.

Projekto rengėjas

MB „PUPA - STRATEGINĖ URBANISTIKA“

Užsakovas

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Data

2022 KOVAS

TERITORIJOS ANALIZĖ

PROJEKTO TERITORIJA

Projektuojama Akmenos upės, atkarpos nuo Birutės gatvės tilto iki Kretingos dvaro muziejaus, krantinių teritorija. Projektu siekiama sukurti viziją, kaip Akmenos upės krantinės galėtų būti geriau pritaikomos miesto poreikiams, gyventojų rekreacijai, komercinėms veikloms, turizmui.

Šiuo metu projektuojamos teritorijos viešosios erdvės infrastruktūra yra apleista ir nevystoma, todėl nepatraukli miesto bendruomenei. Ji nėra tinkamai įrengta, kad galėtų būti išnaudojama miesto gyventojų poilsiui ir laisvalaikio praleidimui. Turimi gamtiniai išteklių mieste neišnaudojami miesto gyventojų

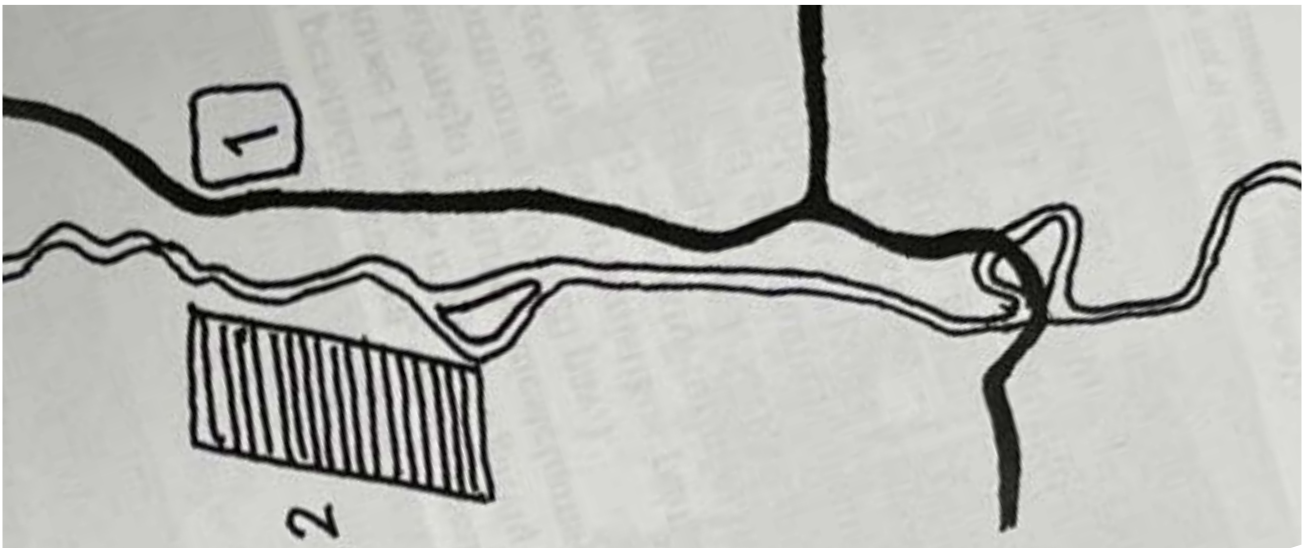
ir svečių socialinio bei ekonominio aktyvumo didinimui ir paslaugų sektoriaus kūrimuisi ir plėtrai.

Privačių gyventojų žemės sklypai besiribojantys su laisva valstybine žeme ties Akmenos upe neretu atveju yra aptverti ir tvarkomi kaip privati nuosavybė. Laisva valstybinė žemė, kur netvarkoma privačių interesų, yra apleista, apaugusi menkaverčiais savaiminiais medžiais ir krūmais. Žaliosios erdvės šioje teritorijoje yra apleistos, jas reikia atnaujinti bei performuoti.

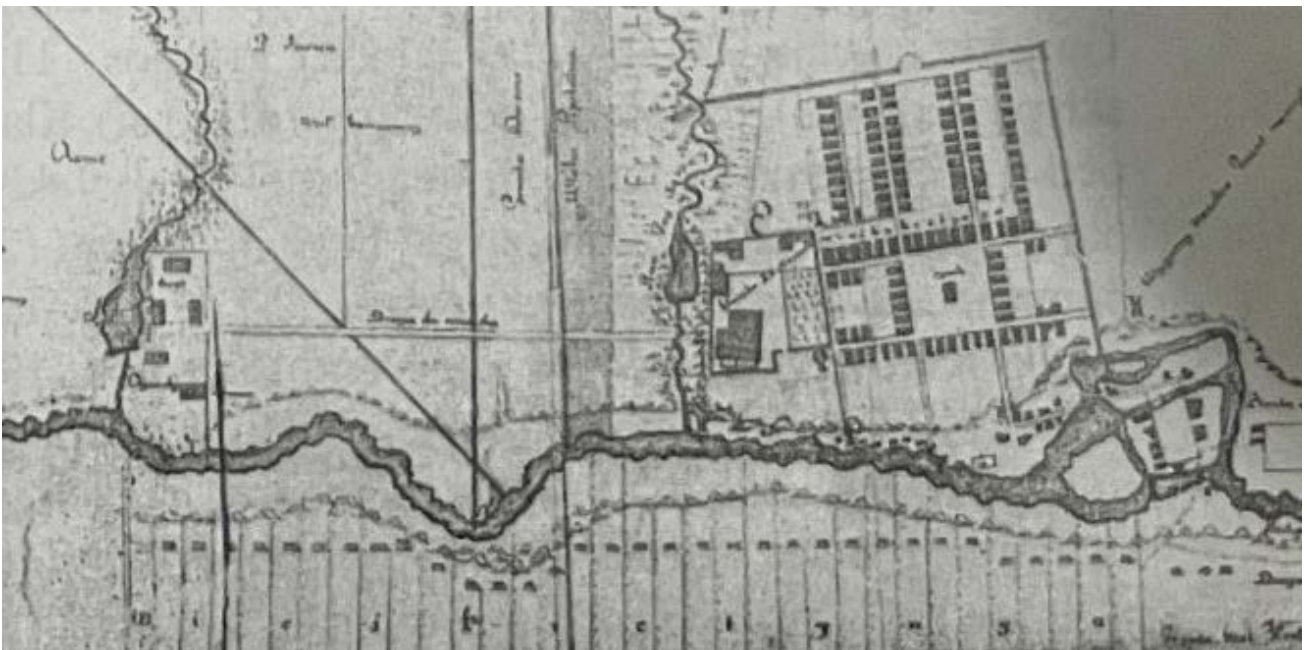
AKMENOS UPĖ KRETINGOS ISTORIJOJE

Kuriant Akmenos upės krantių Kretingos mieste vystymo viziją, atsižvelgiama į tai, kad Kretinga yra istorinis miestas. Skirtinguose istoriniuose šaltiniuose nurodoma, kad jau nuo 16a. abiejuose Akmenos upės krantuose kūrėsi gyvenvietės. Tačiau pagrindiniai istoriniai miesto objektai: dvaras, miesto aikštė, vienuolynas buvo išvystyti ir iki šiol išliko kairiajame upės krante, viršutinėje upės terasoje. Panašus miestovaizdis išlikęs ir dabar,

o miestas kur kas labiau išsivystęs kairiajame upės krante. Nors prie pat upės išsidėstę privačių namų sklypai kliudo panaudoti upę miesto centro pusėje, tačiau tai yra savitas ir unikalus Kretingos miestovaizdžio charakteris, kuris matomas tiek istorinio miesto tikrosios būklės žemėlapiuose, tiek senose nuotraukose. Kuriant Akmenos krantių vystymo strategiją, siekiama išsaugoti ir deramai paryškinti šį unikalų urbanistinį charakterį.

XVI a. vidurio kaimavietės ir dvaro prie Akmenos upės schema (Šaltinis: Algimantas Miškinis „Lietuvos urbanistika: istorija, dabartis, ateitis“)

1771m Kretingos miesto tikrosios būklės planas (Šaltinis: Algimantas Miškinis „Lietuvos urbanistika: istorija, dabartis, ateitis“)

Vaizdas nuo Birutės gatvės tilto

Vaizdas nuo Birutės gatvės tilto

Miesto prie upės vaizdas iš dešiniojo Akmenos upės kranto

Miesto panoramos paveikslas

ESAMOS SITUACIJOS ĮVERTINIMAS

Šiuo metu Akmenos upės krantinės išsiskiria gamtinių, urbanistinių, reljefo, užtvankų ir kitų elementų įvairove. Nagrinėjamoje upės atkarpoje galima rasti tiek užstytų teritorijų, tiek visiškai ekstensyvių želdynų.

Gamtinės krantinės atkarpos turi brandžius medžius, užliejamas pievas, ekstensyvius želdinius, slėnius ir stačius skardžius, prie pat prieinančius miesto parkus, lankytinus objektus. Tačiau šiuo metu krantinės nėra pritaikytos miestiečių poreikiams: rekreacijai, turizmui, poilsiui, sportui, nėra išvystytų priėjimų prie upės, takų, apšvietimo ir kitos reikalingos infrastruktūros.

Urbanizuotos krantinės, esančios visai greta miesto centro ir pagrindinių miesto objektų, prieinamos tik iš privačių sklypų teritorijų, kurios yra aptvertos. Šiose vietose upė yra aktyviau įveiklinta, turi vietos gyventojų pastatytų lieptų ir prieplaukų, tačiau tarnauja tik privačių sklypų esančių greta upės reikmėms. Esama viešoji infrastruktūra (tiltai, gretimos gatvelės, viešos erdvės) yra moraliai pasenę, netinkamai reprezentuojantys miestą ir neskatinantys vietos ekonomikos vystymosi, miesto centrui būdingos funkcinės įvairovės atsiradimo.

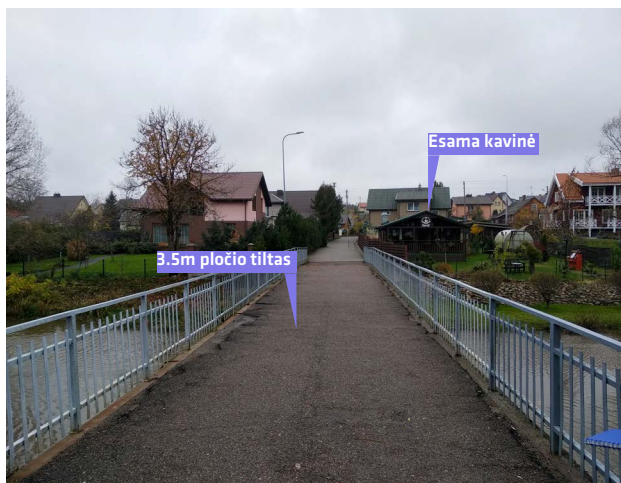
Akmenės g. vaizdas

Vaizdas iš Akmenės g.

Kairiosios krantinės atkarpa tarp pėsčiųjų tilto ir Šaltinių skvero

Pėsčiųjų tiltas per akmenos upę

Vaizdas iš Akmenos upės salos prie malūno

Praėjimui skirta erdvė po A11 keliu

Trimituojančio angelo skulptūra dešiniajame šlaite

Gamtinė dešinioji krantinė

Tiltas prie Kretingos dvaro muziejaus

Gyvenamieji pastatai kairiajame krante

MIESTO GAMTINIS KARKASAS

Akmenos upė turi daug intakų. Miesto centre įteka Dupulčio upelis, kuris ties santaka yra užtventkas. Ties Kretingos dvaru su Akmena upe susijungia Kretingos parko tvenkinys. Abu šie intakai yra apsupti miesto parkais, aiškiais miesto želdynais, kurie sukuria aiškią miesto žaliųjų erdvių sistemą mieste.

Taip pat Akmenos upėje yra suformuoti slenkščiai ar užtvankos. Vienas slenkstis yra ties sala, užtvanka šiaurinėje miesto dalyje ties vienkiemiu.

Akmenos upė sujungia pagrindinius miesto parkus (Kretingos dvaro parką, Pastauninko parką, Jauryklos parką), ir formuoja charakteringą ir aiškiai išreikštą Kretingos miesto žaliąjį karkasą.

Teisingas ir apgalvotas Akmenos upės krantinių išvystymas sukurtų galimybę geriau įveikinti ir jau esamus miesto parkus, juos sujungiant į vientisą sistemą, sukurtų galimybę nenutrūkstamai judėti tarp skirtingų žaliųjų miesto erdvių.

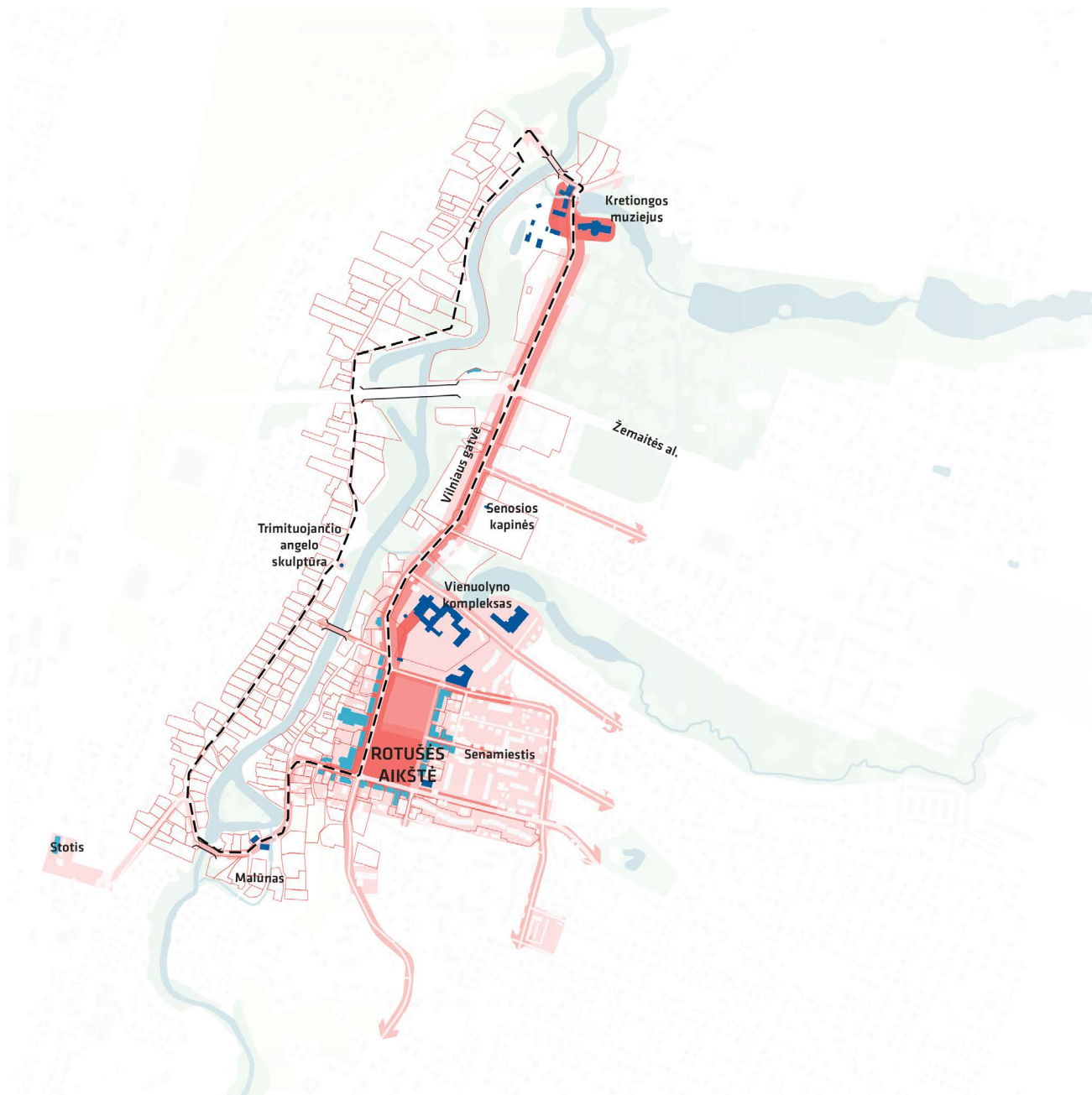
RELJEFAS

Akmenos upė turi vietomis gan statų reljefą. Tai sukuria upės slėnio struktūrą, su dvejomis aiškiai išreikštomis viršutine ir apatine terasomis

Viršutinėje terasoje, dešiniajame upės krante išdėstyti svarbiausi miesto objektai, ašinė Vilniaus gatvė, Rotušės aikštė, Vienuolyno kompleksas, Dvaro muziejus. Kitoje upės pusėje - miesto

apžvalgos aikštelė su trimituojančio angelo skulptūra. Rotušės aikštė yra apie 15 metrų aukščiau nei Akmenos upė.

Apatinė terasa yra mažiau naudojama, arba nenaudojama miesto poreikiams. ją galima suskirstyti į natūralią ir urbanizuotą krantines. Dalis apatinės terasos sezoninių potvynių metu būna užliejama.

URBANISTINĖ STRUKTŪRA IR UPĖ

Kretingos miestas turi istoriškai susiklosčiusią aiškią miesto centro struktūrą.

Rotušės aikštė, Vienuoyno kompleksas pažymi ir suformuoja centrinės miesto dalies ribas. Čia susikongravusios pagrindinės miesto funkcijos, kavinės, parduotuvės viešos įstaigos.

Šiaurinėje dalyje yra Kretingos dvaro rūmai, kuriuose dabar

įsikūręs Kretingos muziejus, dvaro parkas ir tvėniniai.

Vilniaus gatvė sujungia šiuos traukos objektus bei apjungia miesto parkus, kapines, kitas svarbias miesto funkcijas, kerta pagrindines miesto gatves.

ESAMI KRANTINIŲ CHARAKTERIAI

Akmenos upės pakrančių užstatymo charakterį galima suskirstyti į 4 skirtingas dalis:

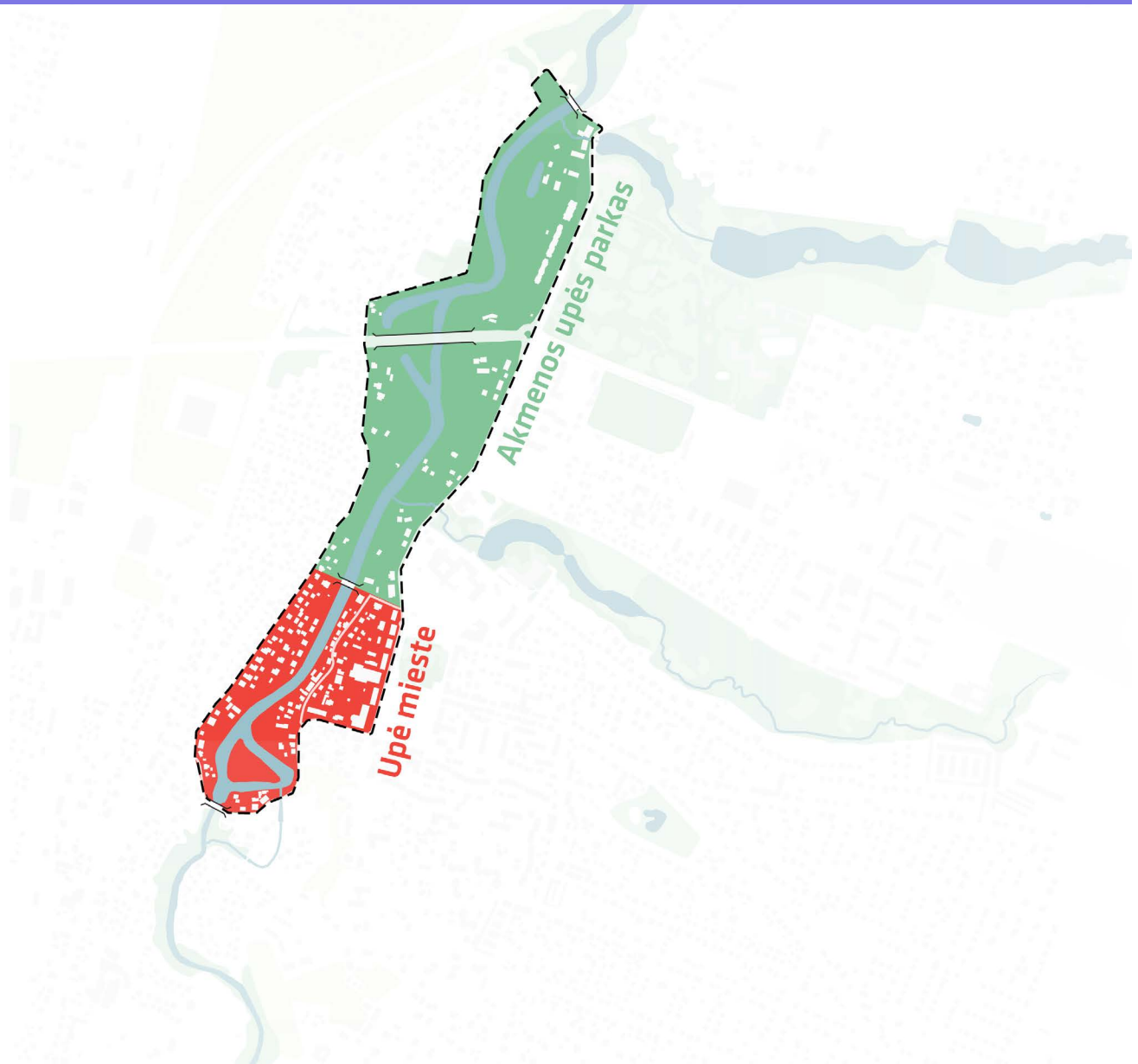
Miesto centrinė dalis, kuria būdinga tankus mažaaukščių namų, nedidelių daugiabučių ar stambesnių objektų užstatymas. Prie Rotušės aikštės užstatymas yra perimetrinis, formalus, tuo tarpu Akmenės gatvelėje namai formuoja netaisyklingą, mažo mastelio gatvelę. Čia dominuoja maži ir smulkūs sklypai

Kitoje upės pusėje yra mažaaukščių nuosavų namų teritorija, kurioje dominuoja nuosavi namai, nereguliarus užstatymas upės pusėje bei gan reguliarus užstatymas ties Basanavičiaus gatve.

Likusioje dalyje yra miesto želdynai iš kurių didžioji dalis yra nesuformuoti, mažai naudojami ir neaiškios paskirties žemės plotai.

VYSTYMO VIZIJA

KURIAMI DU SKIRTINGI UPĖS CHARAKTERIAI

Siūlome formuoti naują Akmenos upės parką, kuris prasidėtų ties Akmenės gatvės pėsčiųjų tiltu ir tęstųsi iki Kretingos dvaro sodybos. Tai būtų rekreacinis ir reprezentacinis parkas, sujungiantis pagrindines miesto lankytinas vietas, apjungiantis pagrindines miesto žaliąsias zonas. Parkas suteiks alternatyvią galimybę aplankyti miesto įžymybes gamtos taku.

Miesto centrinėje dalyje Akmenos upė formuoja miesto upės įvaizdį. Čia galima lengvai ir patogiai nusileisti prie vandens, turėti viešą praėjimą, stebėti gamtą ir vandenį. Čia gali atsirasti naujos kavinės, naujos miesto veiklos. Tai unikali miesto vieta, iki šiol lengvai prieinama tik čia gyvenantiems.

NAUDOJAMI 4 KRANTINIŲ TIPAI

1. Akmenos upės parko krantinės

2. Gamtinis Akmenos upės takas

3. Miesto centro viešoji krantinė

4. Privachios Akmenos upės krantinės

VISOS TERITORIJOS VYSTYMO VIZIJOS PLANAS

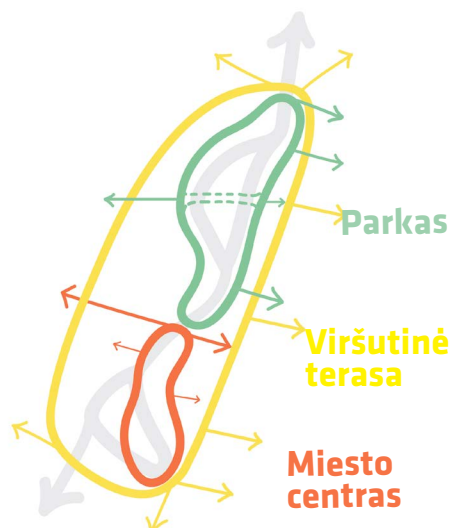
FUNKCIJOS

Visa teritorija suskirstoma į skirtingas zonas, kuriose vyrauja skirtingos funkcijos, taip užtikrinant veiklas įvairiems miesto ir gyventojų poreikiams, formuojama krantinių charakterių įvairovė

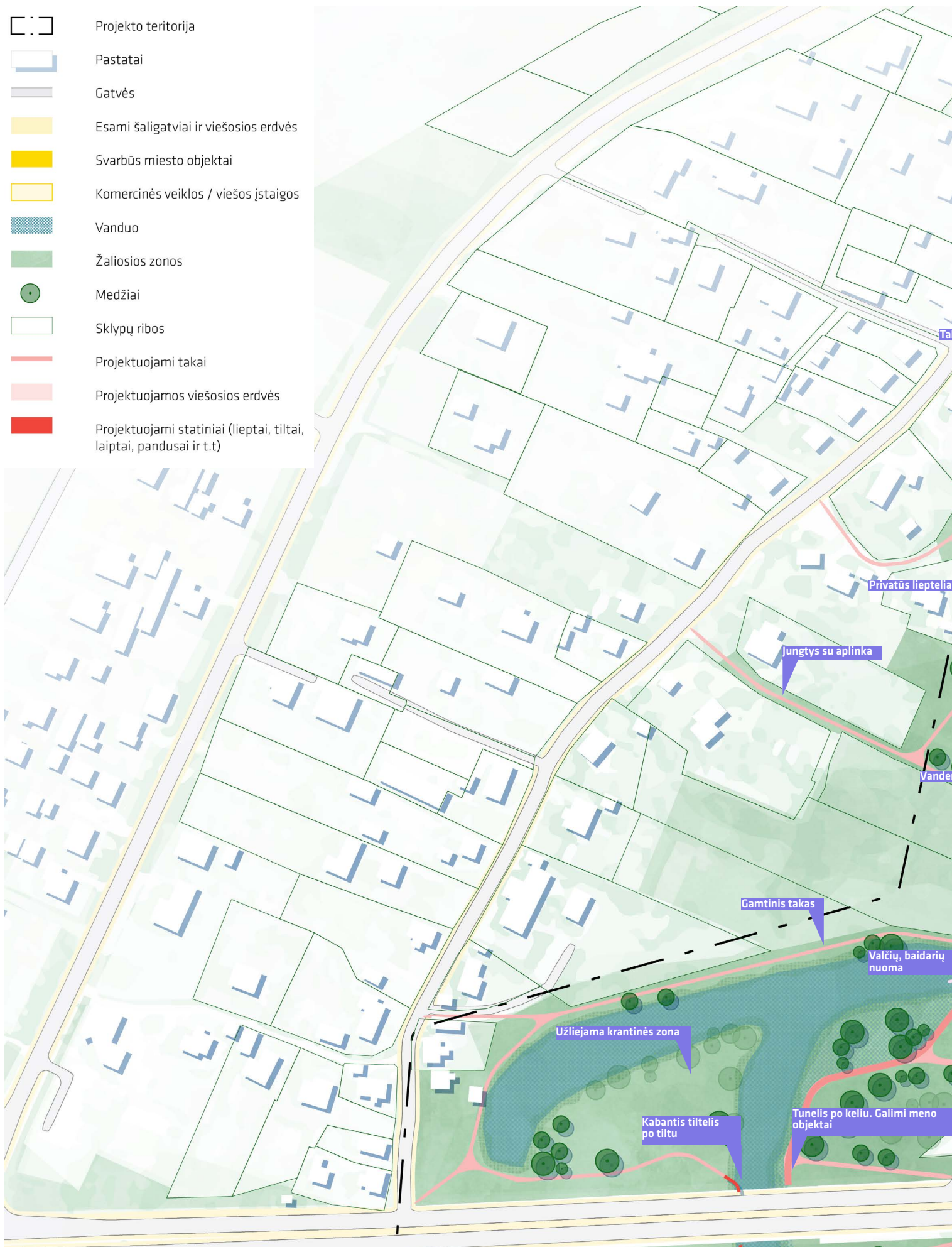

JUDĖJIMAS

Sukuriama galimybė judėti ratu, užžiedinant jau esamus ir naujai kuriamus maršrutus. Apatinėje krantinės terasoje Siūloma kurti miesto parko/gamtinį pėsčiųjų maršrutą bei Miesto centro krantinės pėsčiųjų maršrutą. Šie maršrutai įvairiomis jungtimis sujungiami su viršutinės terasos maršrutu (Vilniaus gatvė ir J.Basanavičiaus gatvė), kuri skirta ne tik pėstiesiems bet ir dviračiams, apjungia įvairias apžvalgos aikšteles abipus Akmenos upės.

- Projekto teritorija
- Pastatai
- Gatvės
- Esami šaligatviai ir viešosios erdvės
- Svarbūs miesto objektai
- Komerinės veiklos / viešos įstaigos
- Vanduo
- Žaliosios zonos
- Medžiai
- Sklypų ribos
- Projektuojami takai
- Projektuojamos viešosios erdvės
- Projektuojami statiniai (lieptai, tiltai, laiptai, pandusai ir t.t.)

Privatus lieptelis

Jungtys su aplinka

Vanduo

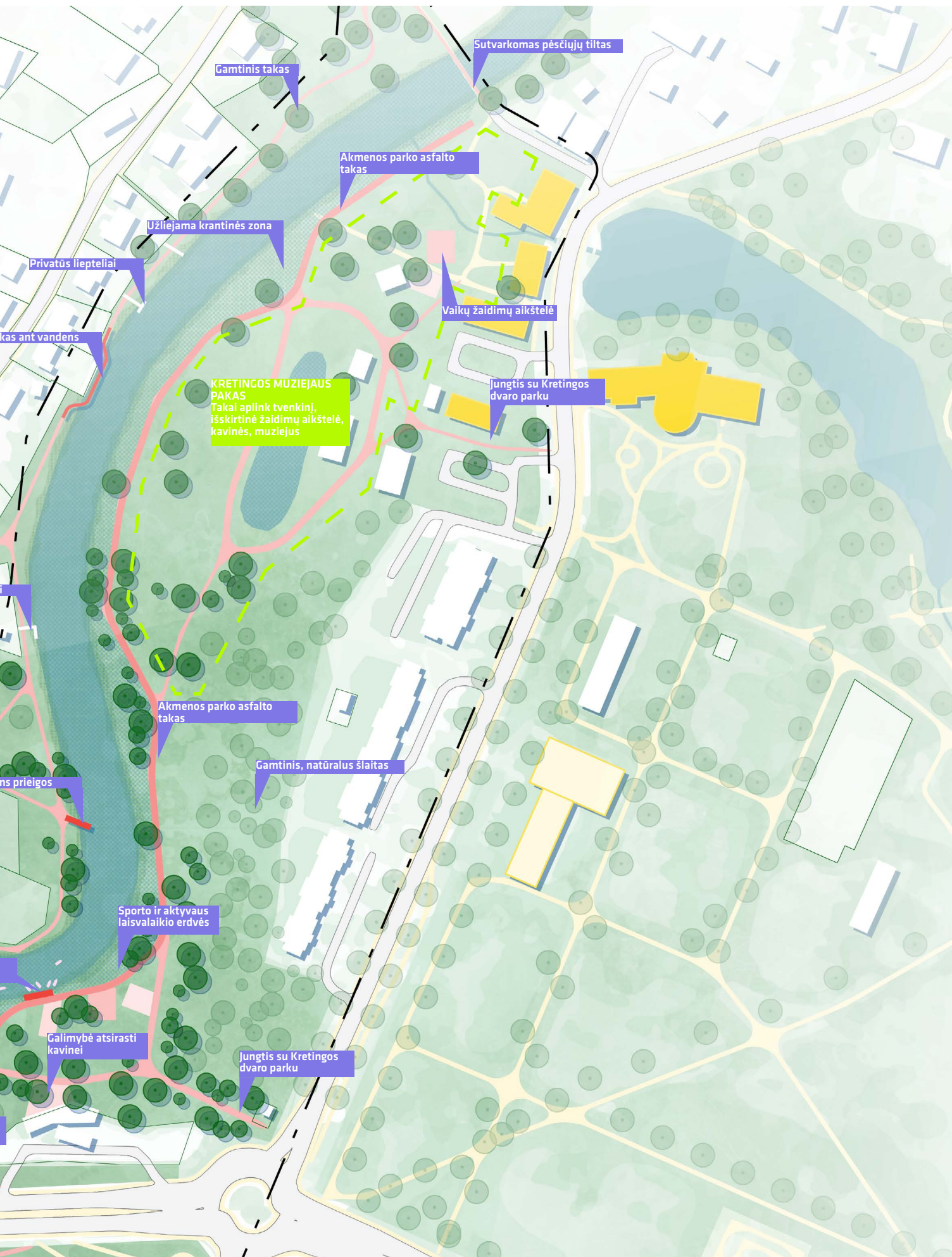
Gamtinis takas

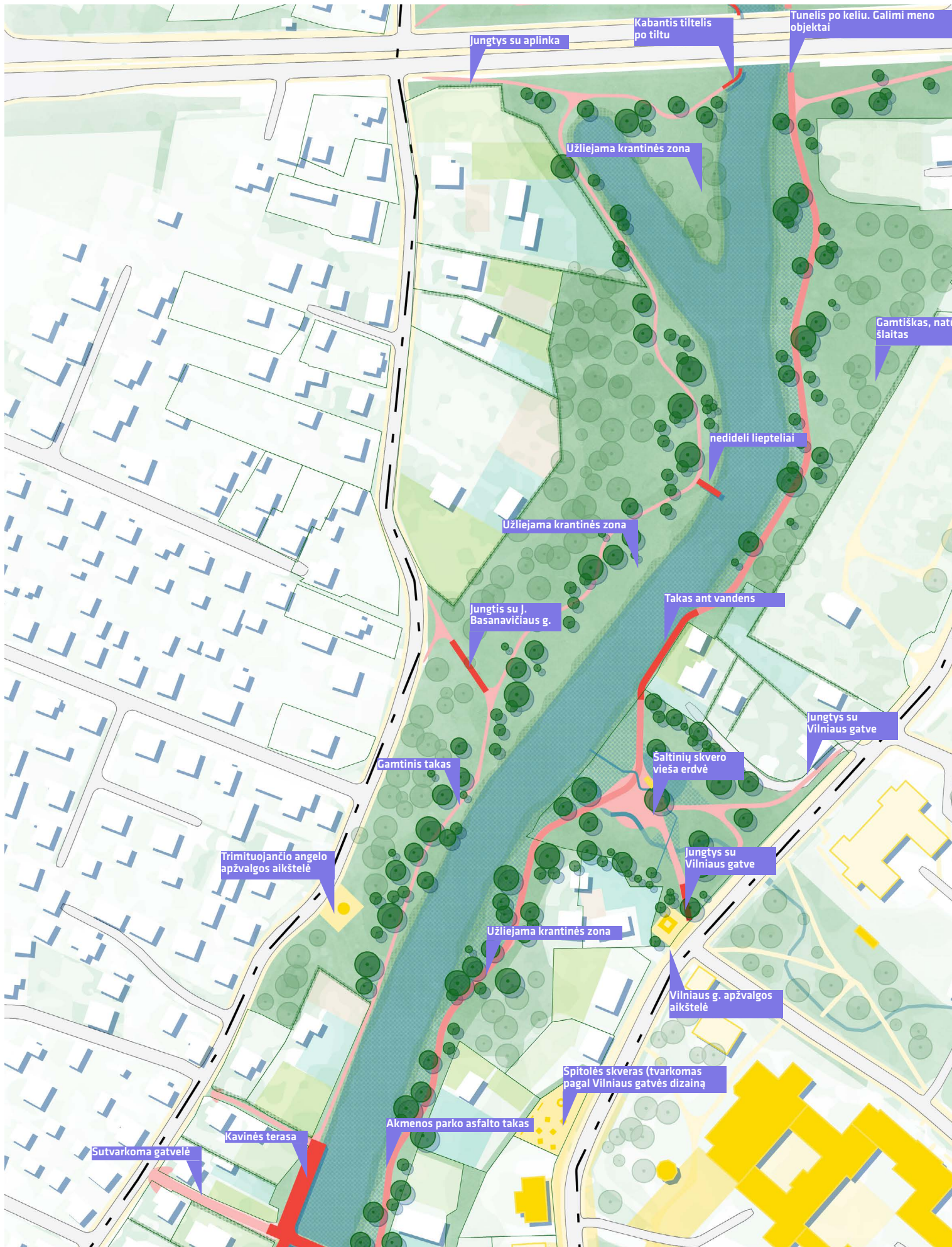
Valčių, baidarių nuoma

Užliejama krantinės zona

Kabantis tiltelis po tiltu

Tunelis po keliu. Galimi meno objektai

Jungtys su aplinka

Kabantis tiltelis po tiltu

Tunelis po keliu. Galimi meno objektai

Užliejama krantinės zona

Gamtiškas, natūralus šlaitas

nedideli liepteliai

Užliejama krantinės zona

Jungtys su J. Basanavičiaus g.

Takas ant vandens

Jungtys su Vilniaus gatve

Gamtinis takas

Šaltinių skvero vieša erdvė

Trimituojančio angelo apžvalgos aikštelė

Jungtys su Vilniaus gatve

Užliejama krantinės zona

Vilniaus g. apžvalgos aikštelė

Spitolės skveras (tvarkomas pagal Vilniaus gatvės dizainą)

Akmenos parko asfalto takas

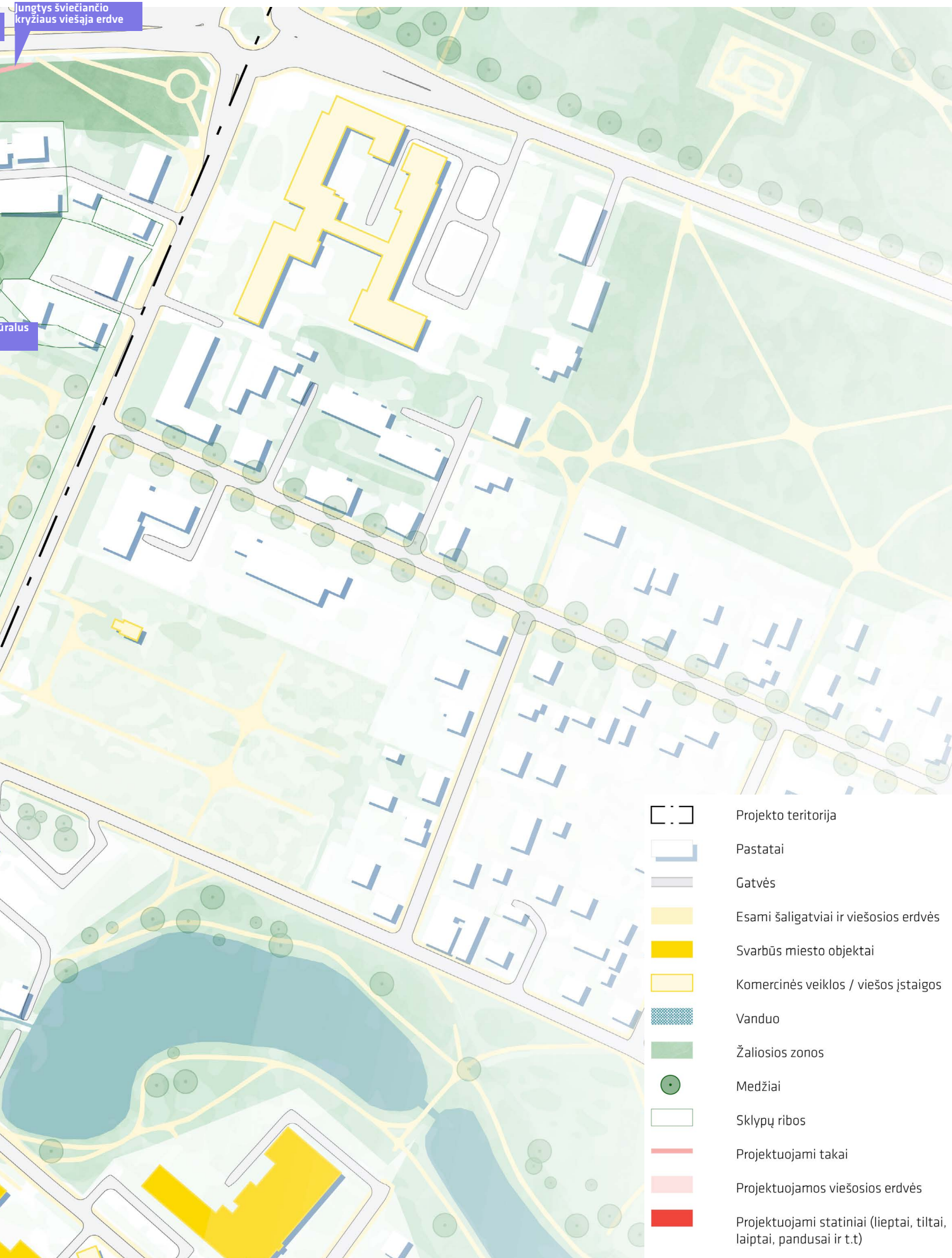
Sutvarkoma gatvelė

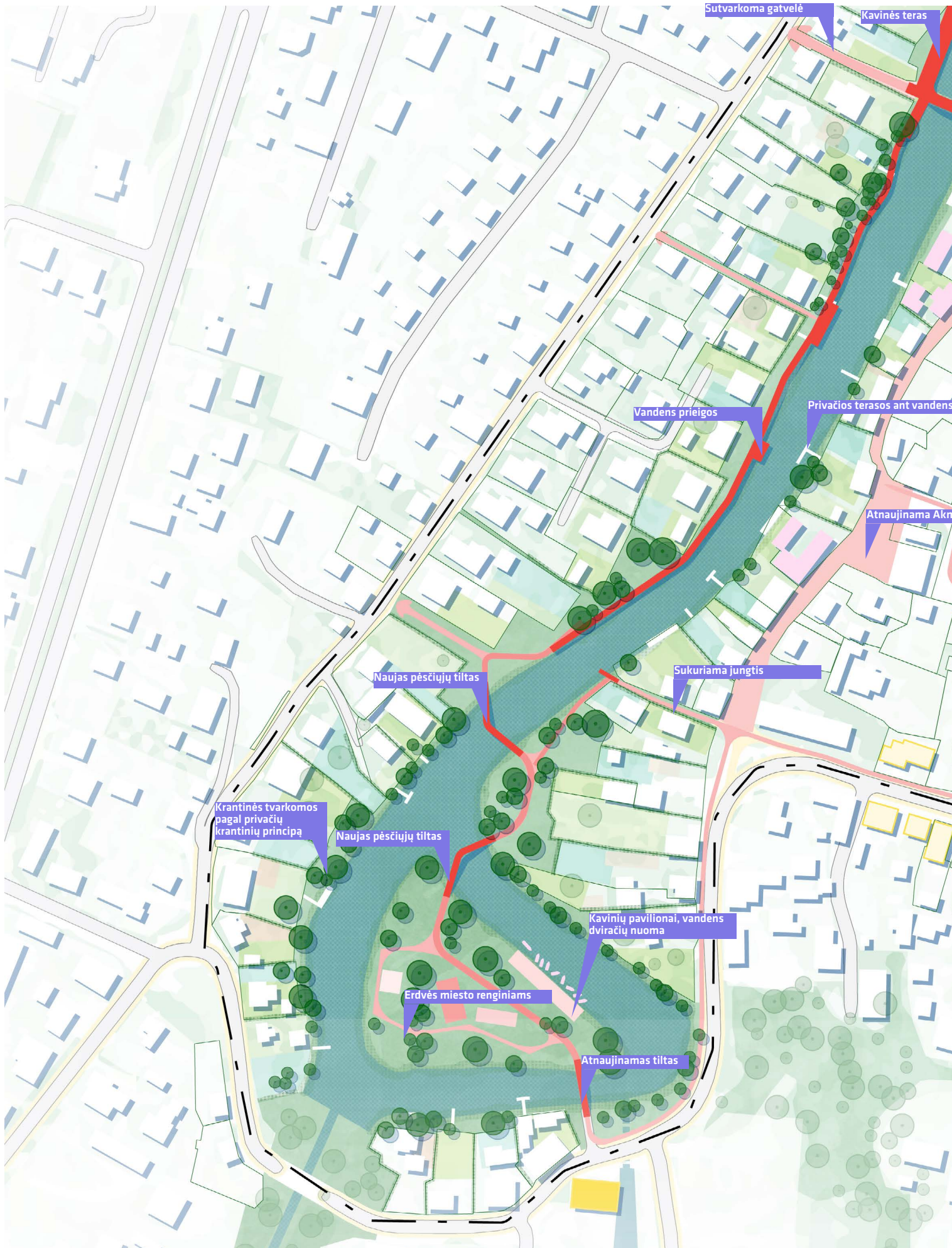
Kavinės terasa

Jungtys su Vilniaus gatve

Jungtys šviečiančio
kryžiaus viešąja erdve

Aralus

Sutvarkoma gatvelė

Kavinės teras

Vandens prieigos

Privacios terasos ant vandens

Atnaujinama Akn

Naujas pėsčiųjų tiltas

Sukuriama jungtis

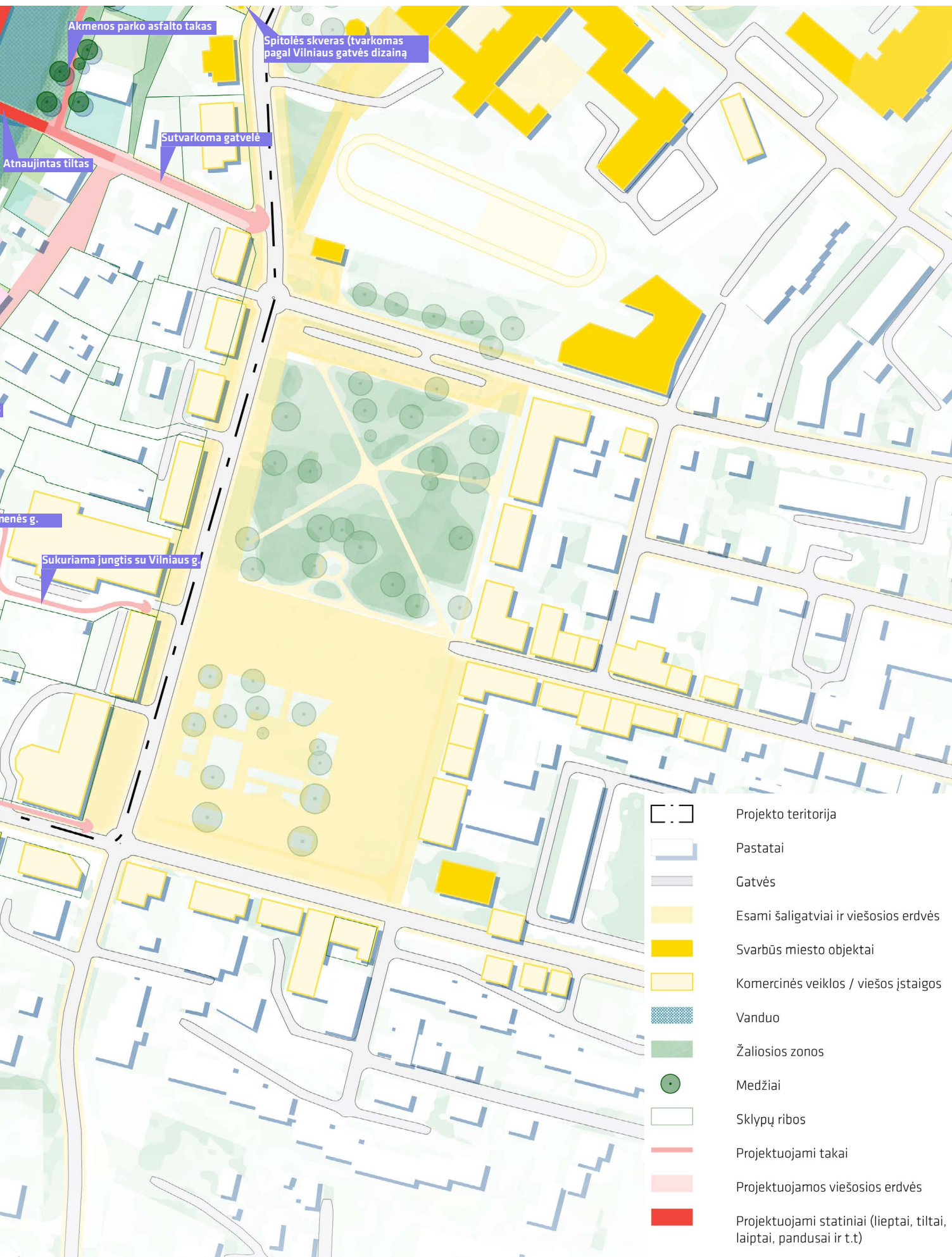
Krantinės tvarkomos pagal privačių krantinių principą

Naujas pėsčiųjų tiltas

Kavinių pavilonai, vandens dviračių nuoma

Erdvės miesto renginiams

Atnaujinamas tiltas

UPĖS MIESTE IDĖJINĖ VIZUALIZACIJA

VALIOS KRANTINĖS
MIESTO CENTRO KRANTINĖ

Miestovaizdžio apžvalga

Prieiga prie vandens

Miesto krantinė

Privatus sklypai

AKMENOS UPĖS PARKO IDĖJINĖ VIZUALIZACIJA

Miesto apžvalgos viršutinėje terasoje

Informaciniai stendai

Gamtinis žvyto takas

Paukščių „namai“,
vabzdžių viešbučiai

Natūrali gamta,
užliejamos pievos

GAMTINIS TAKAS
MIESTIETIŠKAS PARKAS

Sviestuvai, mažoji architektūra

Parko erdvės piknikams

Prieiga prie vandens

Akmenos parko asfaltro takas

4 KRANTINIŲ TIPŲ DETALIZAVIMAS

AKMENOS UPĖS PARKO KRANTINĖS

Idėja

Kairiajame Akmenos upės krante, atkarpoje tarp Akmenės g. pėsčiųjų tilto ir pėsčiųjų tilto prie Kretingos dvaro siūloma kurti Akmenos upės parką, kuris taptų pagrindine miesto rekreacine erdve prie Akmenos upės. Naujasis parkas ne tik tarnautų kaip didelė rekreacinė erdvė, prieinama iš daugelio miesto centro viešųjų erdvių, bet ir apjungtų jau esamus miesto parkus - Šaltinių skverą, Pastauninko parką su Lurdo grotą, Kretingos dvaro parką. Tuo pačiu, parkas pasitarnautų kaip gamtinė, rekreacinė jungtis tarp Kretingos istorinio centro ir Kretingos dvaro muziejaus, patogį judantiems pėsčiomis arba dviračiu.

Funkcijos

Akmenos parke siūlomos tiek pasyvaus, tiek aktyvaus laisvalaikio funkcijos. Parko galuose atsirastų miesto reprezentacinės erdvės: Šaltinių skveras pietinėje dalyje ir Kretingos dvaro teritorija šiaurinėje. Jas apjungtų Akmenos parko krantinės takas, skirtas pasivaikščiojimams, sportui,

ramiam judėjimui dviračiu. Šalia tako, skirtingose zonose siūlomos vaikų žaidimų įrenginiai, sporto aikštelės ir kitos laisvalaikio funkcijos. Numatomos ir prižiūrimos vejos plotai, skirti piknikams, poilsiui prie upės. Projektuojant siūloma numatyti reikiamą infrastruktūrą lauko paviljonų ar vasaros kavinių atsiradimui.

Dizainas

Siūlomas platus (2,5-3m) asfaltuotas bendras pėsčiųjų/dviračių takas, virš potvynių altitudės. Su apšvietimu, suoliukais, šiukšliadėžėm, dviračių stovais ir kitais mažosios architektūros elementais. Viešų erdvių dizainui, o taip pat sporto ir žaidimų aikštelėms naudojamos natūralios ir patvarios medžiagos: asfaltas, betonas, akmenų grindiniai, medis, nedažytas cinkuotas plienas, dideli akmenų rieduliai. Želdynams naudojami mažai priežiūros reikalaujantys ir tik daugiamečiai augalai: medžiai, krūmai. Veja šienaujama tik ten kur reikalinga: 2m atstumu nuo tako, šalia žaidimų ir sporto aikštelių, vandens prieigų.

Pagrindinis krantinės takas

Virš potvynių altitudės, 2,5-3m pločio asfalto takas. Su apšvietimu, mažąja architektūra

Mažoji architektūra

Mažajai architektūrai (suoliukai, šiukšliadėžės, dviračių stovai) naudojamos ilgaamžiškos ir patvarios medžiagos: nedažytas cinkuotas plienas, medis.

Apšvietimas

Atramos patvarios, pagamintos iš nedažyto cinkuoto plieno. Apšvietimo gaminio dizainas neišsukiantis, derantis prie esamų atnaujintų miesto apšvietimo gaminių

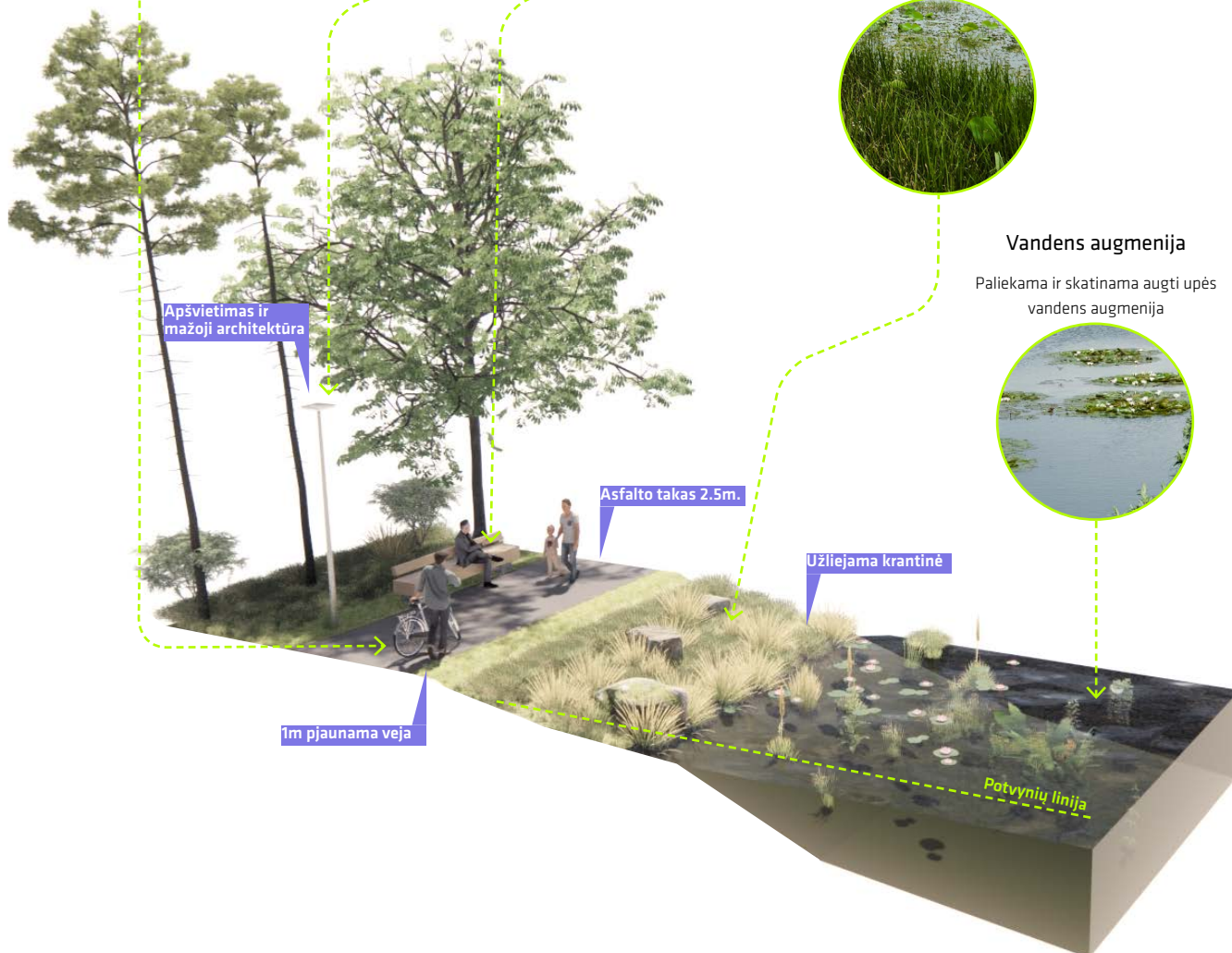
Užliejama krantinė

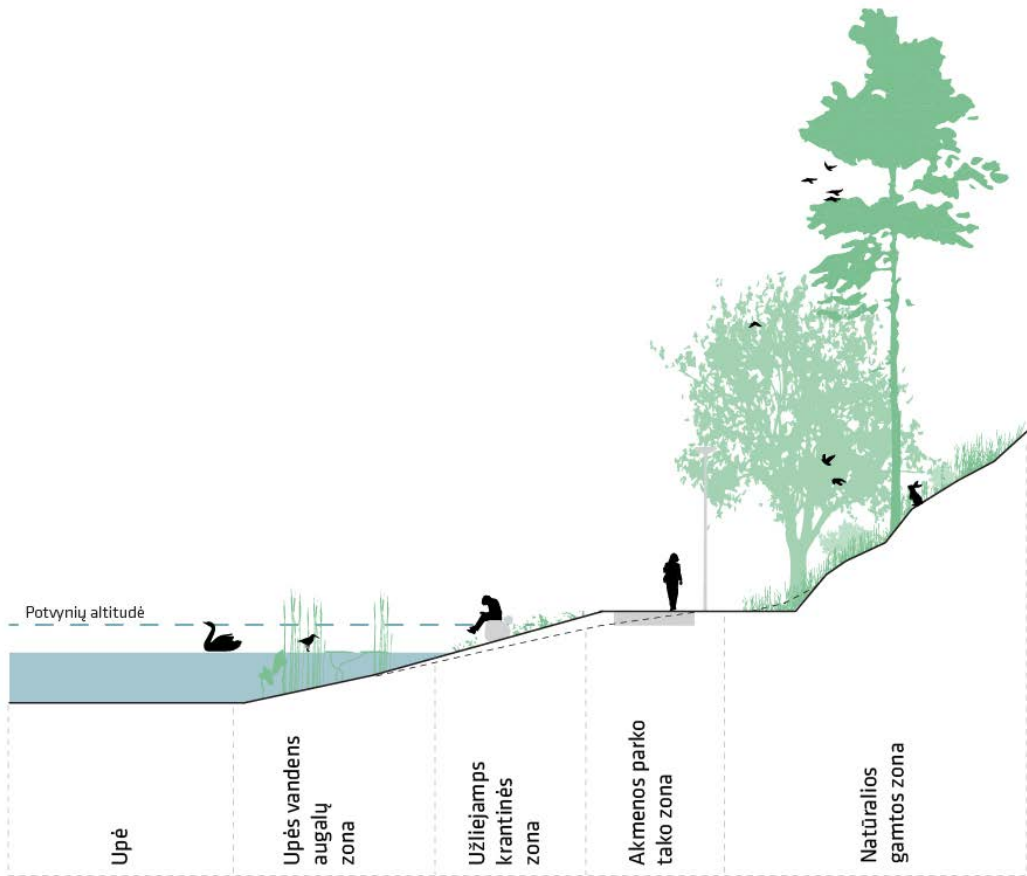
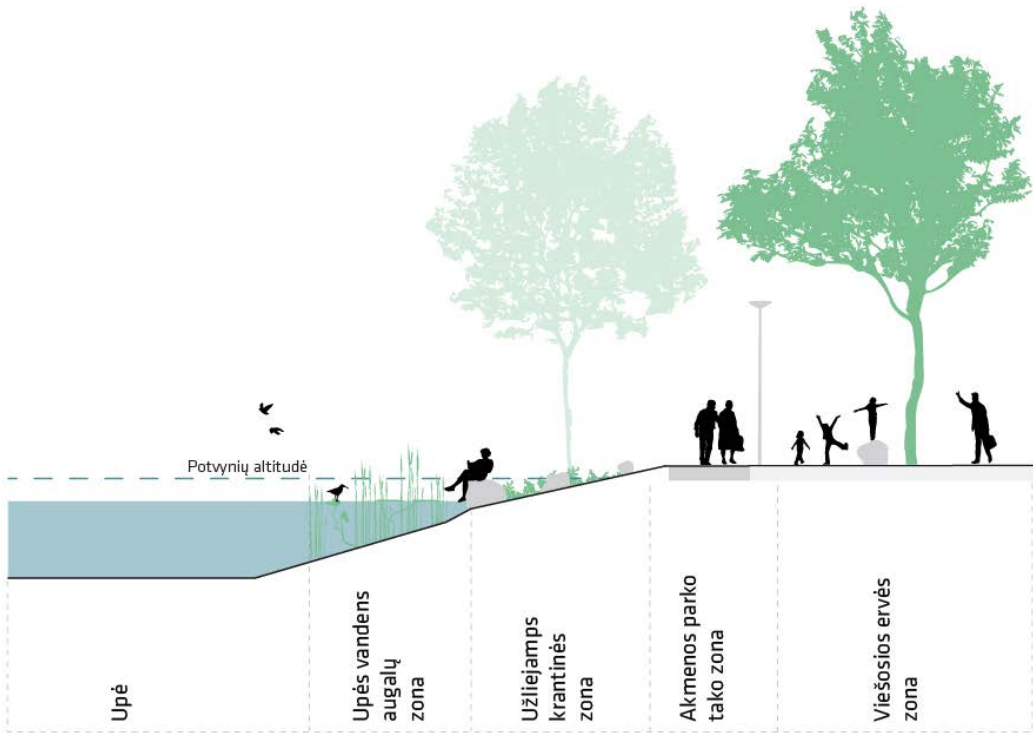
Teritorija tarp tako ir upės, paliekama kaip potvynių metu užliejamas kraštovaizdis

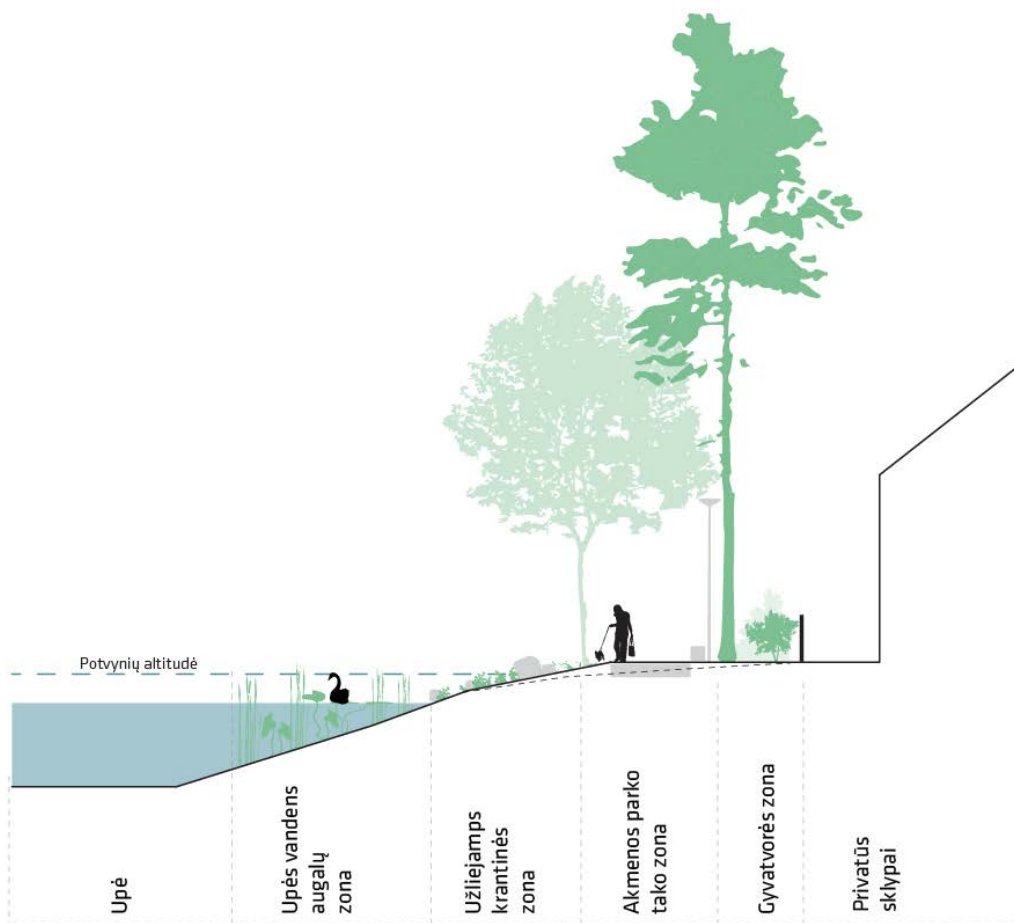

Vandens augmenija

Paliekama ir skatinama augti upės vandens augmenija

AKMENOS UPĖS GAMTINIS TAKAS

Idėja

Dešiniajame Akmenos upės krante, atkarpoje tarp Akmenės g. pėsčiųjų tilto ir pėsčiųjų tilto prie Kretingos dvaro siūloma kurti gamtinį taką, taip sukuriant galimybę grįžti link miesto centro ne tuo pačiu Akmenos upės parko taku ar Vilniaus gatve, bet ir kita upės puse. Projektuojant šį taką, svarbu išlaikyti šios krantinės atkarpos natūralų kraštovaizdį, užliejamas pievas, apželdintus šlaitus, geras sąlygas gyvūnijai. Takas veiktų kaip Akmenos parko tęsinys, tačiau būtų kur kas natūralesnis, labiau primenantis natūralią gamtą.

Funkcijos

Gamtinis pasivaikščiojimų maršrutas, pasyvi rekreacija, atsisėdimai, vietomis prieiga prie vandens. Natūralios gamtos stebėjimas, gyvūnijos ir augmenijos įvairovės skatinimas, supažindinimas su ja per informacinius stendus, vietas apžvalgai.

Dizainas

Siūlomas daug investicijų nepareikalausiantis ir natūralią gamtą išsaugantis tako dizainas. Siauras žvyro takas, be bortų, apšvietimo ar kitų gamtiniam takui nederančių elementų. Intervencija į kraštovaizdį labai minimali, po tako įrengimo, genėjimo ar kitos priežiūros likusias biologines atliekas paliekant pačiame kraštovaizdyje. Informaciniai stendai patvarūs - iš cinkuoto plieno. Kraštovaizdis paliekamas natūralus, reguliariai šienaujama/priziūrima tik 1m atstumu nuo tako.

Gamtinis takas

Virš potvynių altitudės, be bortų, neapšviestas.
Siauras žvyro takas, 1m pievos šalia tako
pjaunama reguliariai

Mažoji architektūra

Take siūlomi informaciniai stendai, nuorodos į gamtinius objektus bei matomas upės ir miesto perspektyvas. Šie elementai ilgaamžiai, gaminami iš cinkuoto plieno

Tako priežiūra

Įrengiant taką bei jį reguliariai prižiūrint visos biologinės kilmės atliekos paliekamos vietoje, taip kad netrukdytų vaikščioti taku: šakos, medžių nuolaužos, lapai.

Užliejama krantinė

Teritorija tarp tako ir upės, paliekama kaip potvynių metu užliejamas kraštovaizdis, žolė ir krūmai čia nepjaunami, taip skatinant biologinę įvairovę

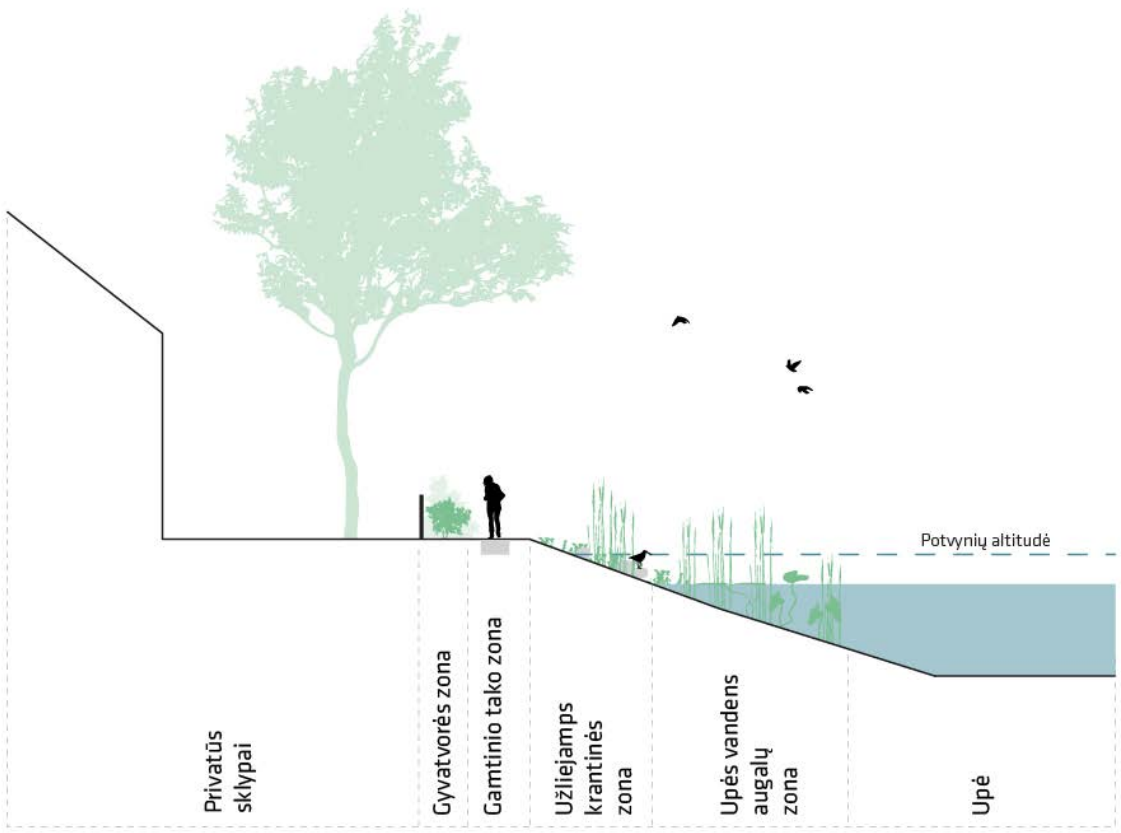

Vandens augmenija

Paliekama ir skatinama augti upės vandens augmenija

MIESTO CENTRO VIEŠOJI KRANTINĖ

Idėja

Dešiniajame Akmenos upės krante, atkarpoje tarp Akmenės g. pėsčiųjų tilto ir Birutės gatvės tilto siūloma kurti miesto centrą reprezentuojančią krantinę, kuri taptų nauja ir išskirtine viešąja erdve Kretingos mieste. Skirtingai nuo Akmenos upės parko tako, ši krantinės atkarpa siūloma kaip miestietiško tipo krantinė, kai takas eina prie pat upės.

Projektuojant šia krantinę, svarbu atkreipti dėmesį, į prie upės gyvenančių žmonių poreikius, sukurti galimybes krantinę naudoti privačiai, tačiau jos neuždarant nuo viešo praėjimo. Besiribojančių sklypų gyventojai turi būti skatinami ne tik įsitraukti į viešos krantinės naudojimą, tačiau ir į projektavimo procesą, užtikrinant pozityvų viešos ir privačios funkcijos suderinimą.

Funkcijos

Derinama vieša ir privati funkcijos:

VIEŠA. Erdvė pasivaikščiavimams, atsisėdimai, vandens prieigos, nauji tilteliai į salą, miestovaizdžio apžvalga, valčių prieplauka, baidarių, vandens dviračių nuoma, galimybė atsirasti kavinėms, paviljonams (saloje, prie tiltų, vietose su daugiau laisvos erdvės)

PRIVATI. Prieiga iš besiribojančių sklypų, terasos privačiam naudojimui, privačių valčių prieplauka, išlaikomi esami privatūs želdynai tarp tako ir privataus sklypo ribos.

Dizainas

Miesto centro krantinę siūloma projektuoti iš natūralių ir patvarių medžiagų: cinkuotas plienas, medis. Krantinę siūloma apšviesti, patį taką, nusileidimus prie vandens ir kitą mažąją architektūrą projektuoti kaip vientiso dizaino objektą. Norint sukurti miestietiškos krantinės įvaizdį, su galimybe atsistoti ant pačios krantinės tako, siūloma vengti turėklų ir kitų dirbtinių barjerų.

Apšvietimas

Atramos patvarios, pagamintos iš nedažyto cinkuoto plieno. Apšvietimo gaminio dizainas neiššaukiantis, derantis prie esamų atnaujintų miesto apšvietimo gaminių

Mažoji architektūra

Išskirtinio dizaino mažoji architektūra, pagaminti iš nedažyto cinkuoto plieno ir medžio, kartu su medine tako danga formuojanti vientisą miesto krantinės dizainą

Medžio lentų krantinė

Virš potvynių altitudės. Su galimybe nusileisti iki vandens. Matoma konstrukcija pagaminta iš nedažyto cinkuoto plieno

Gyvatvorė

Privatų sklypų tvoros pridengiamos mažai priežiūros reikalaujančiais želdiniais: krūmais, gyvatvore. Išlaikomi gyventojų jau suformuoti želdynai

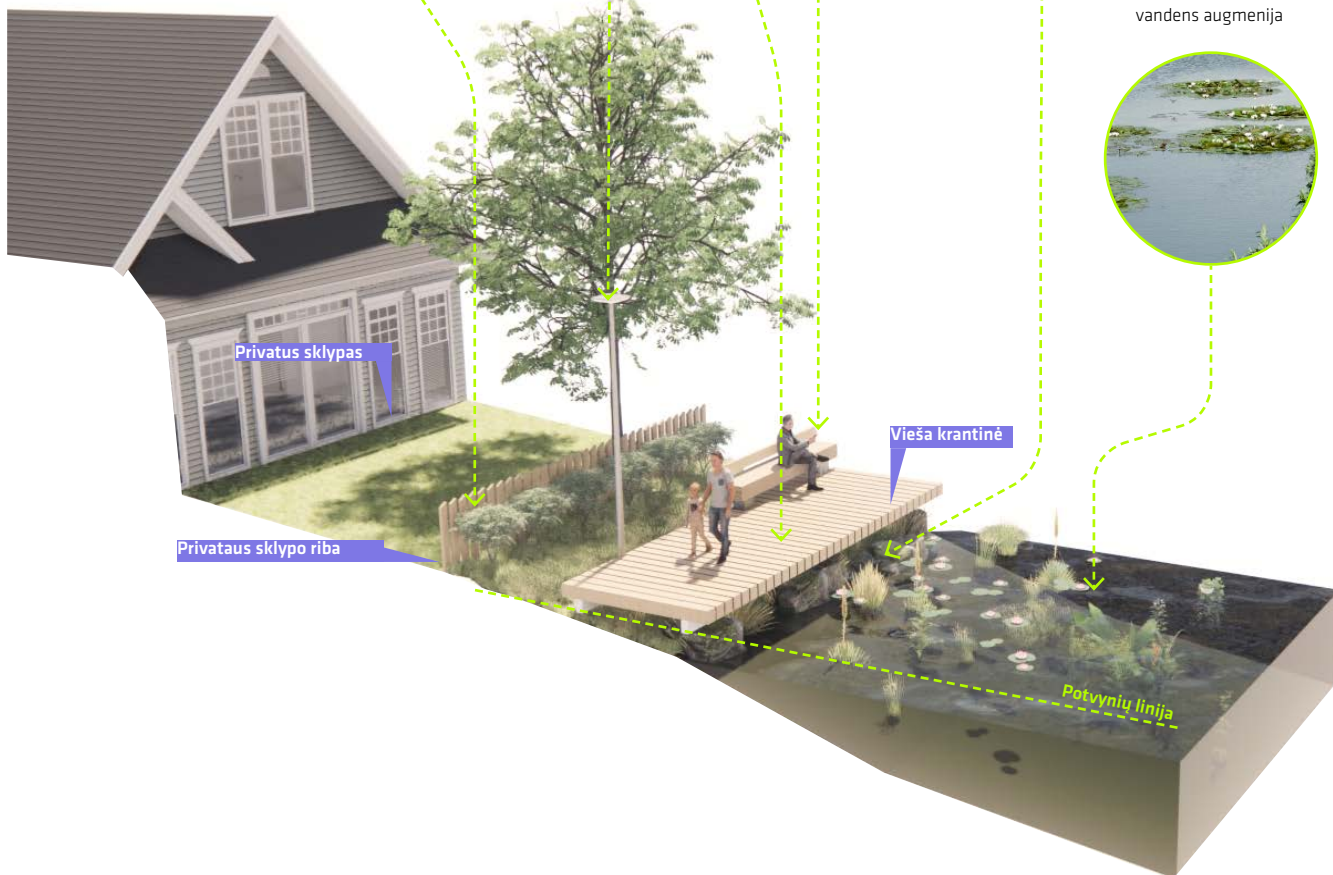
Akmens rieduliai

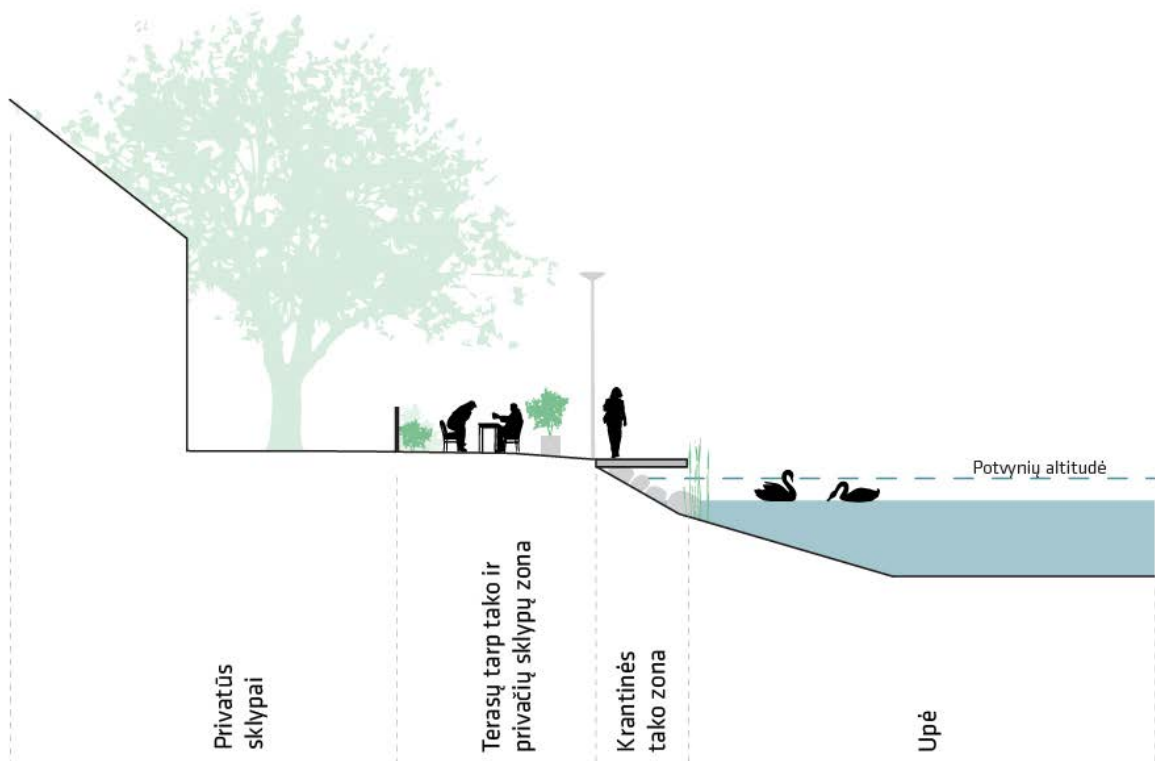
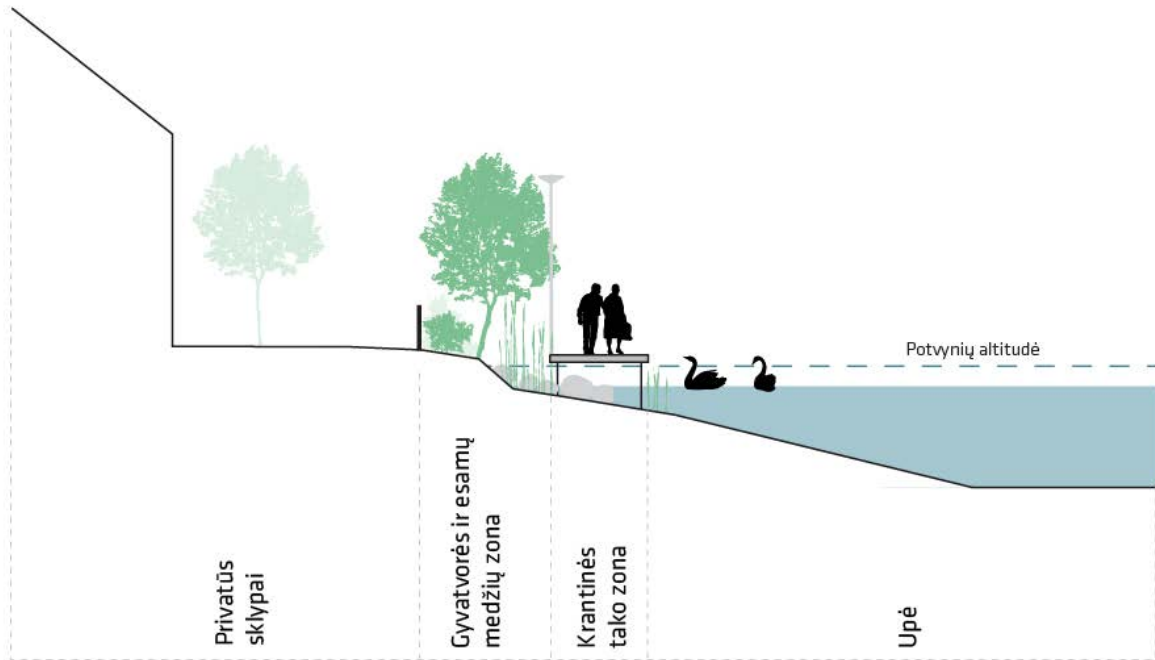
Po taku esanti užliejama krantinės dalis formuojama iš riedulių ir vandens augalų, taip pridengiant konstrukciją

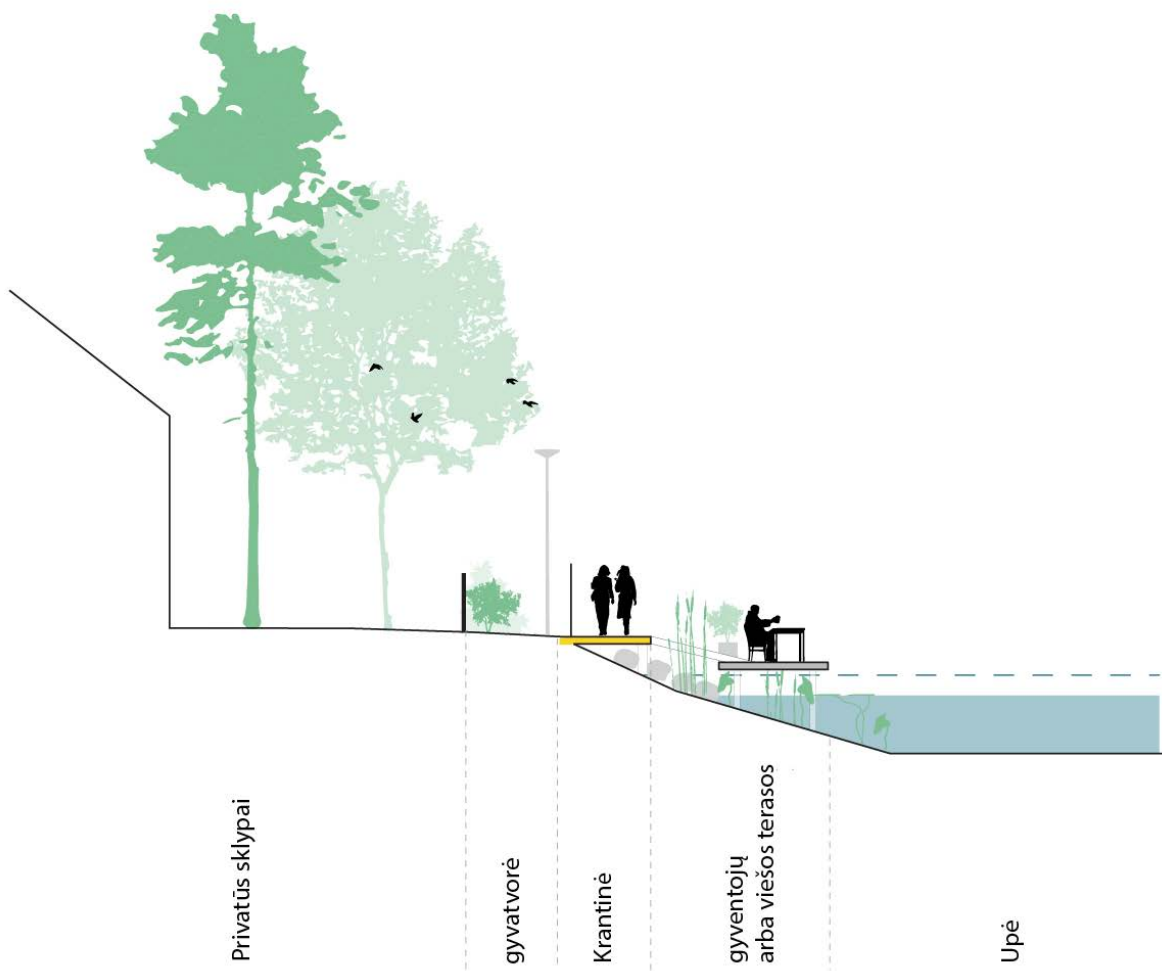

Vandens augmenija

Paliekama ir skatinama augti upės vandens augmenija

PRIVAČIOS AKMENOS KRANTINĖS

Idėja

Kairiajame Akmenos upės krante, atkarpoje tarp Akmenės g. pėsčiųjų tilto ir Birutės gatvės tilto siūloma išlaikyti esamą ir per istoriją čia buvusį charakterį - privačias krantines. Šios krantinės bus matomos iš miesto centro viešosios krantinės, todėl siūloma įgalinti su šia krantine besiribojančių sklypų savininkus tvarkyti krantinę pagal jų poreikius, suteikiant galimybę įsirengti privačias terasas prie vandens, valčių prieplaukas, apželdinant krantinę dekoratyviais augalais, tačiau tai darant pagal vieningą architektūrinę viziją: medžio lentų terasos, akmeninis barjeras nuo potvynių, želdiniai vietoje tvoros. Norint išlaikyti galimybę judėti aplink upę, siūloma sutvarkyti Istorinę Akmenės gatvelę.

Funkcijos

Tik privatus naudojimas: terasos, kiemo erdvė prei vandens, sodas, valtelių prieplauka, želdynai, pylimas nuo potvynių.

Dizainas

Pylimas nuo potvynio formuojamas iš akmenų, su galimybe pylimą apželdinti dekoratyviais augalais, terasos ir vandens prieigos - medinės su patvaria metalo konstrukcija. Vengti tvorų ir kitų dirbtinių barjerų. Vietoje jų, esant poreikiui, naudoti želdinius: krūmai, medžiai, vazoniniai augalai.

Akmenės gatvelė tvarkoma atsižvelgiant į miesto centrui būdingą dizainą, didesnę dėmesį ir prioritetą skiriant peštiesiems. Naudojamos ilgaamžės, miesto centrą reprezentuojančios medžiagos: akmens brukas, trinkelės, plytos, granitas. Pakeičiamas apšvietimas, mažoji architektūra, formuojami želdynai tarp gatvelės ir tvorų.

Pylimas

Reikiamose vietose sukuriamas pylimas, apsaugosiantis gretimus namus nuo upės potvynių. Upės pusėje pylimas formuojamas iš akmenų ir vandens augalų.

Privačios terasos ant vandens

Gyventojams leidžiama statyti privačias terasas ant vandens pagal iš anksto parengtą vieningos architektūros gidą. Siūloma leisti statyti medines terasas ant patvarios polinės konstrukcijos.

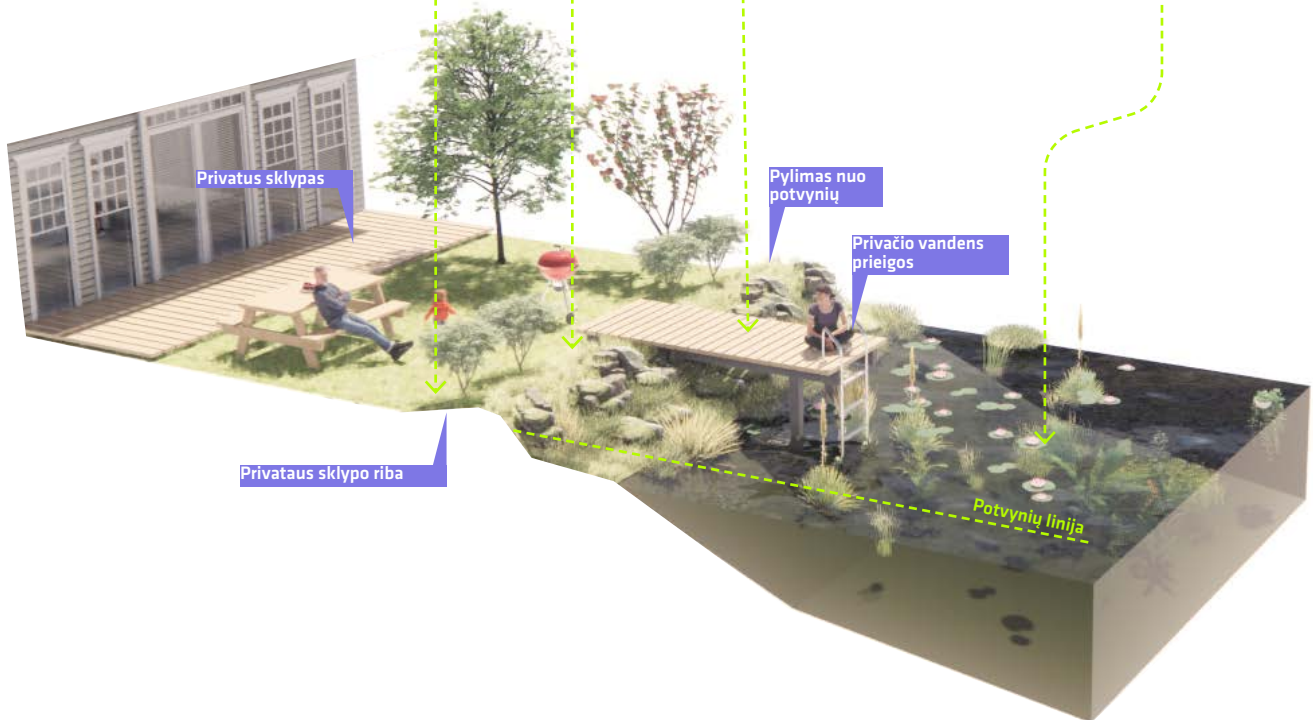
Želdynai

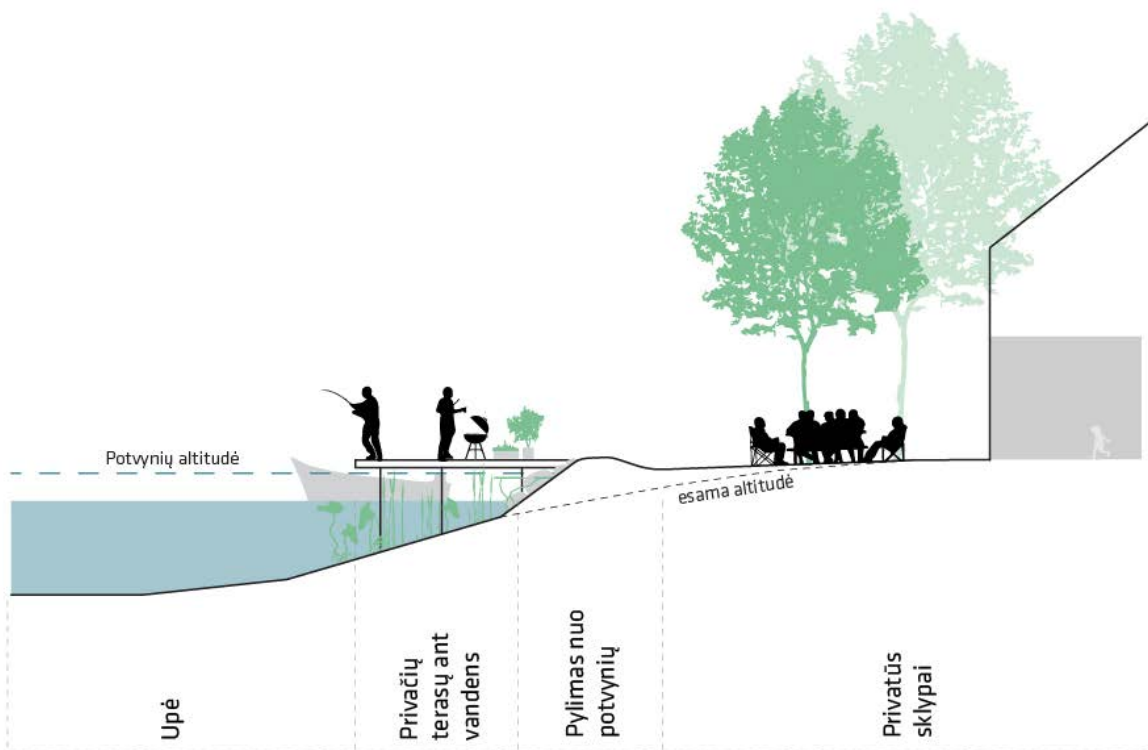
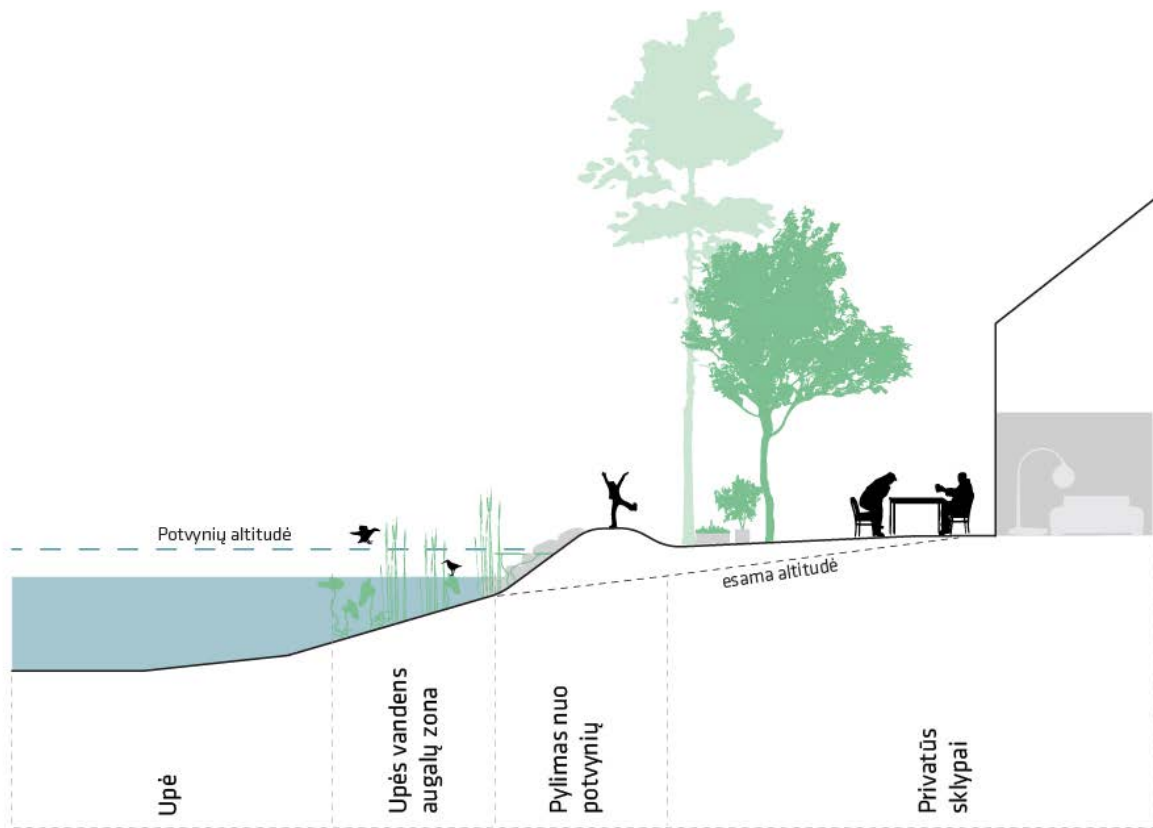
Kraštovaizdį formuoja gyventojų formuojami dekoratyvūs želdynai, miesto sodininkystė.

Vandens augmenija

Paliekama ir skatinama augti upės vandens augmenija

AKMENĖS GATVELĖS SUTVARKYMAS

Judėjimo erdvė

Gatvės judėjimui skirta erdvė pertvarkoma į miesto centrui būdingą gatvelę. Siūloma naudoti klinkerį, plytas arba betono trinkeles.

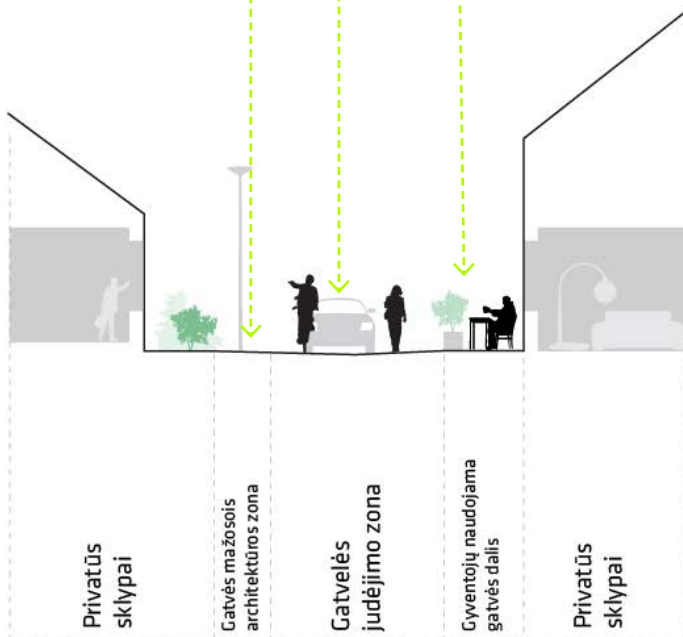
BRUKAS

Gatvės erdvė, skirta mažajai architektūrai ir apšvietimui grindžiama Kretingos senamiesčiui būdinga medžiaga - akmens bruku.

Gyventojų naudojama gatvės erdvė

Gatvės dalį šalia pastatų leidžiama naudoti šalia esančių namų savininkams-apsiželdinti, pasistatyti dviračius, suoliukus, stalus. Tai pagyvintą gatvę, ji būtų efektyviau išnaudojama, gyventojai galėtų susikurti privatumo jausmą. Tuo pačiu tai paskatintų naujų funkcijų, komercinių veiklų atsiradimą.

VYSTYMO ETAPIŠKUMAS

Vystoma teritorija užima net ~95ha ploto, todėl siūloma projektavimo ir įgyvendinimo darbus skirstyti į 4 etapus:

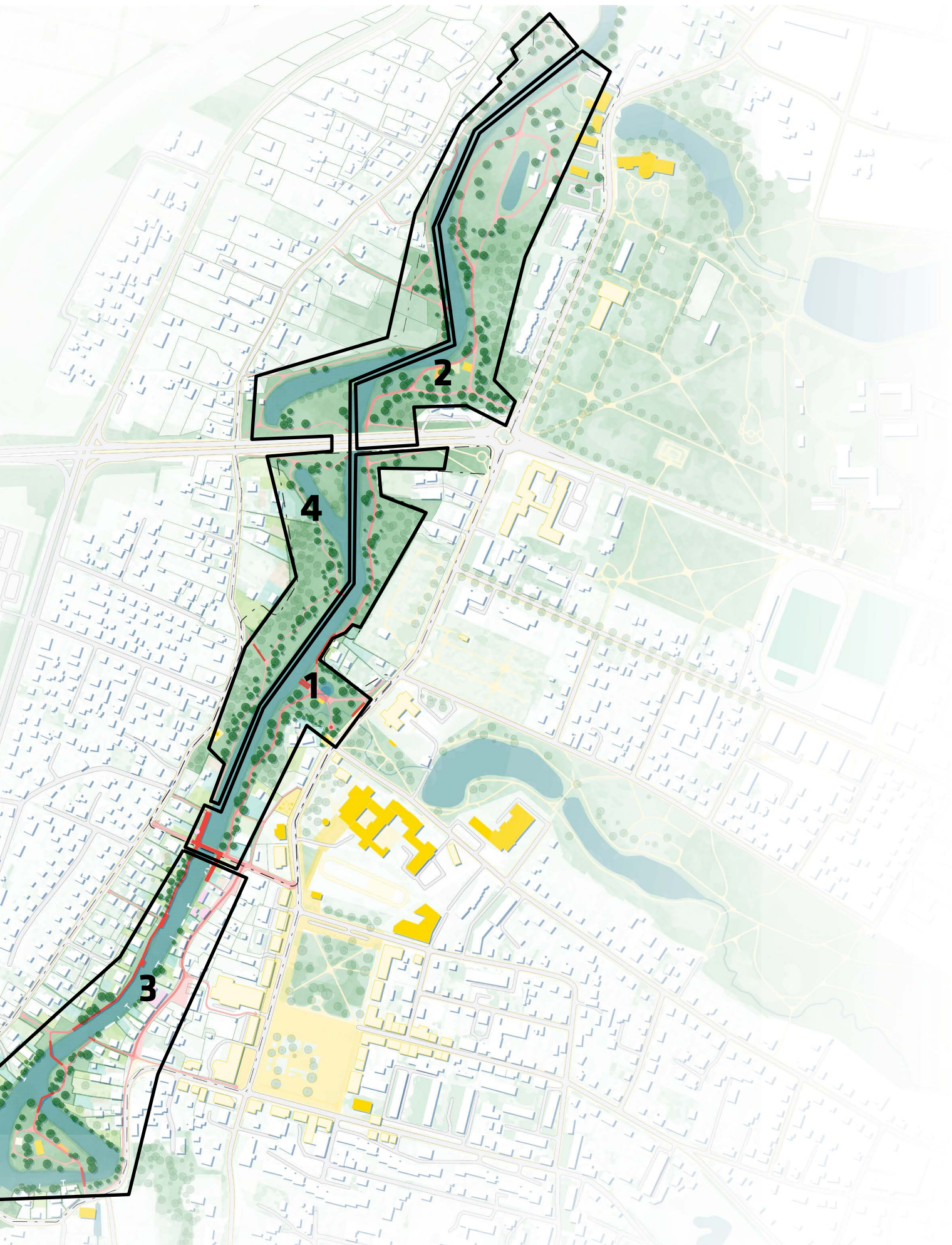
1 etapas- Pėsčiųjų tilto atnaujinimas, Šaltinių skvero atnaujinimas ir juos sujungiantis Akmenos parko tako nutiesimas iki Žemaitės alėjos tilto.

2 etapas- Akmenos parko pratęsimas nuo Žemaitės alėjos tilto iki Kretingos dvaro. Tai parko tako, sujungiančio miesto centrą su Kretingos muziejumi nutiesimas, prieplaukų, laisvalaikio erdvių prie upės sukūrimas.

3 etapas- „Upės mieste“ krantinių tvarkymas. Miesto centro krantinės įrengimas, naujų tiltų į salą pastatymas, Akmenės gatvės rekonstravimas į miesto centrui būdingą viešą erdvę. Šis etapas taptų natūralia miesto centro erdvių tąsa.

4 etapas- Gamtinio tako trasa dešiniajame Akmenos upės krante

**DETALIZUOJAMOS
TERITORIJOS
PRIEŠPROJEKTINIAI
PASIŪLYMAI**

Užliejama krantinės dalis su atsisėdimais, vandens prieiga, dideliais akmenų rieduliais.

Pagrindinė šaltinių skvero erdvė

Laiptai į Vilniaus gatvę

3

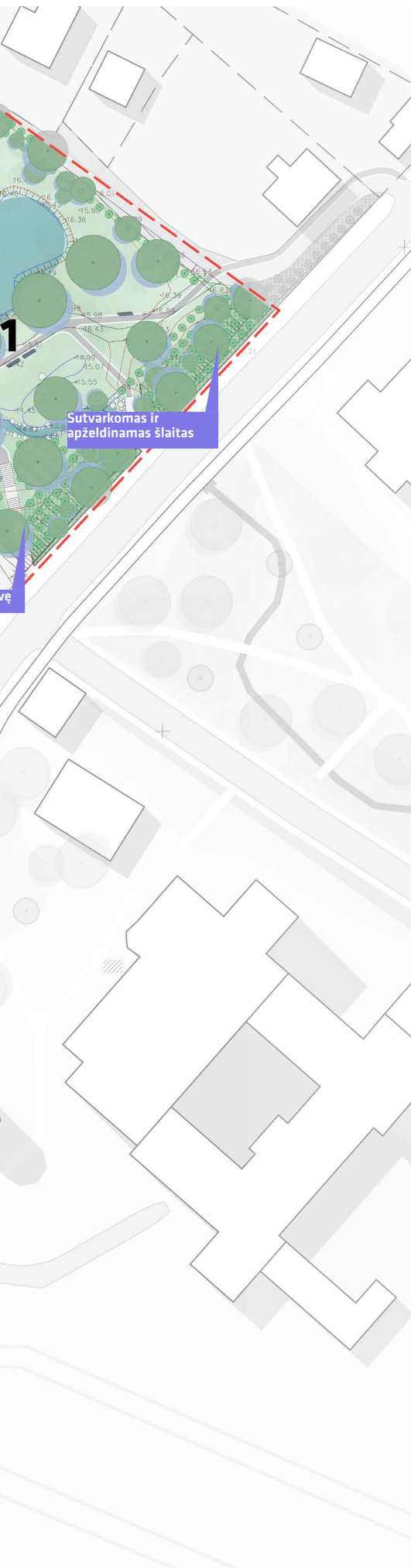
Akmenos parko takas (įrengiamas pagal krantinių sutvarkymo strategiją)

Terasa prie vandens

2

Atnaujintas tiltas

Gatvelė tarp tilto ir Vilniaus g. pertvarkoma į pėsčiųsiams pritaikytą viešąją erdvę

DETALIZUOJAMA TERITORIJA

Detalizuojama kairiosios Akmenos upės pakrantės nuo pėsčiųjų tilto miesto centre iki Šaltinių skvero teritorija. Ją galima suskirstyti į 3 skirtingas erdves:

1. Šaltinių skvero atnaujinimas
2. Pėsčiųjų tilto atnaujinimas
3. Tiltą ir skverą sujungiančio Akmenos parko tako įrengimas

ESAMOS SITUACIJOS ĮVERTINIMAS

Šiuo metu projektuojamos teritorijos viešosios erdvės infrastruktūra yra apleista ir nevystoma, todėl nepatraukli miesto bendruomenei. Ji nėra tinkamai įrengta, kad galėtų būti išnaudojama miesto gyventojų poilsiui ir laisvalaikio praleidimui. Neišnaudotas upės potencialas - upės krantinės nepraeinamos, trūksta prieigų prie vandens. Skirtingos miesto erdvės nėra sujungtos į patogią judėjimui viešų erdvių sistemą.

Reikalinga tiek paprasti sprendiniai: nauji takai, laiptai, taip pat mažosios architektūros atnaujinimas, tiek traukos objektai, kurie įprasmintų erdves, suteiktų joms išskirtinumą, skatintų aktyvų erdvių naudojimą rekreacijai, turizmui, komercinėms veikloms.

Šaltinių skvero vaizdas iš Vilniaus gatvės

Šaltinių skvero šlaitas prie Vilniaus gatvės

Dupulčio upelio prataka pro Vilniaus gatvę

Kairioji krantinė. Vaizdas nuo pėsčiųjų tilto

Atkarpa tarp Šaltinių skvero ir pėsčiųjų tilto, šalia privačių sklypų

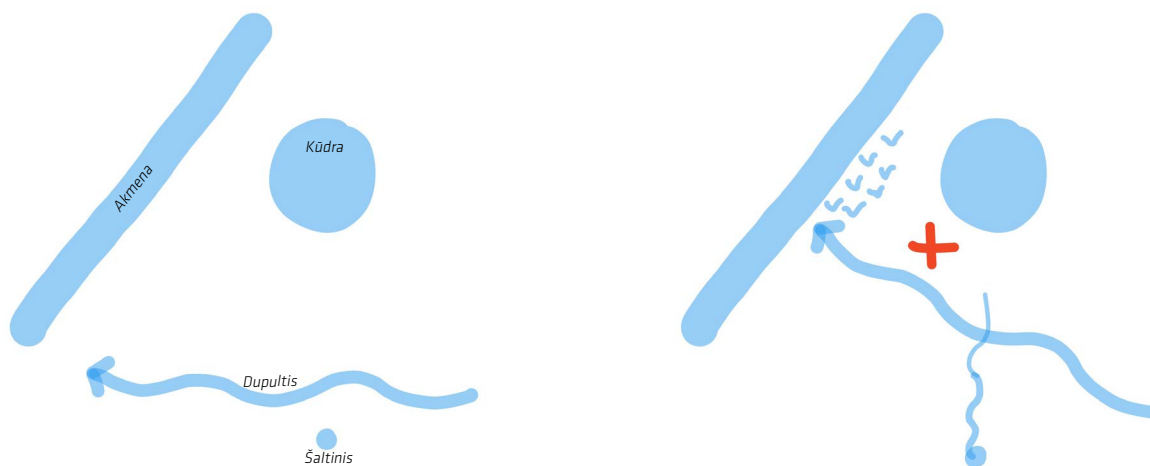

Kairioji krantinė netoli pėsčiųjų tilto

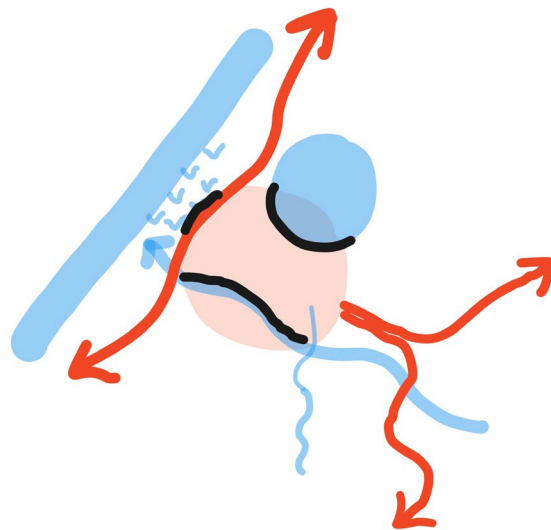
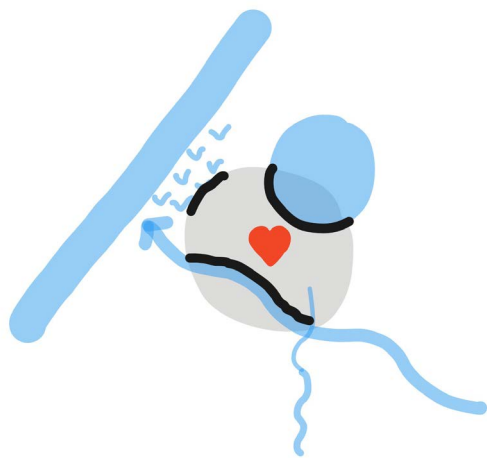
Pėsčiųjų tiltas

ŠALTINIŲ SKVERO KONCEPCIJA

Viena didžiausių skvero vertybių - tai didelė įvairovė skirtingų vandens šaltinių, ištekančių ir tekančių per skverą skirtingose altitudėse.

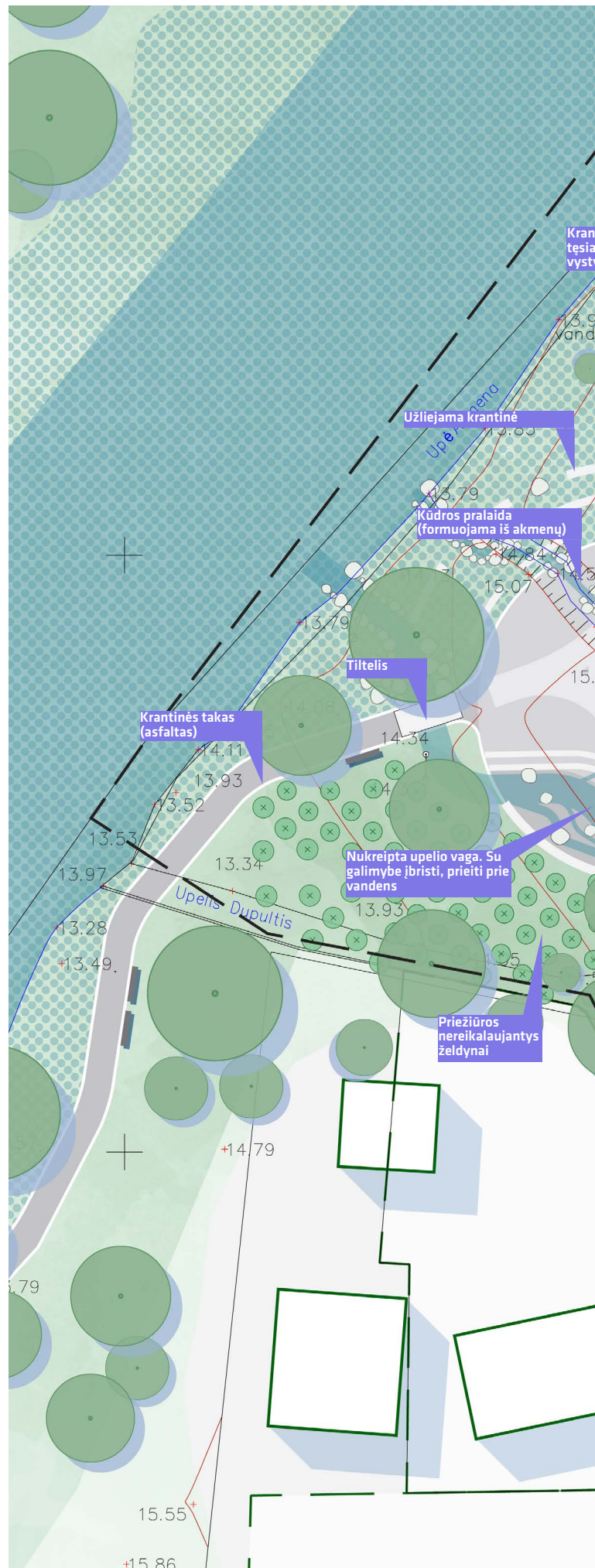
Siūloma pakreipti Dupulčio upelio vagą arčiau kūdros, taip atitraukiant jį nuo nepatrauklių skvero kraštinių su privačių sklypų tvoromis.

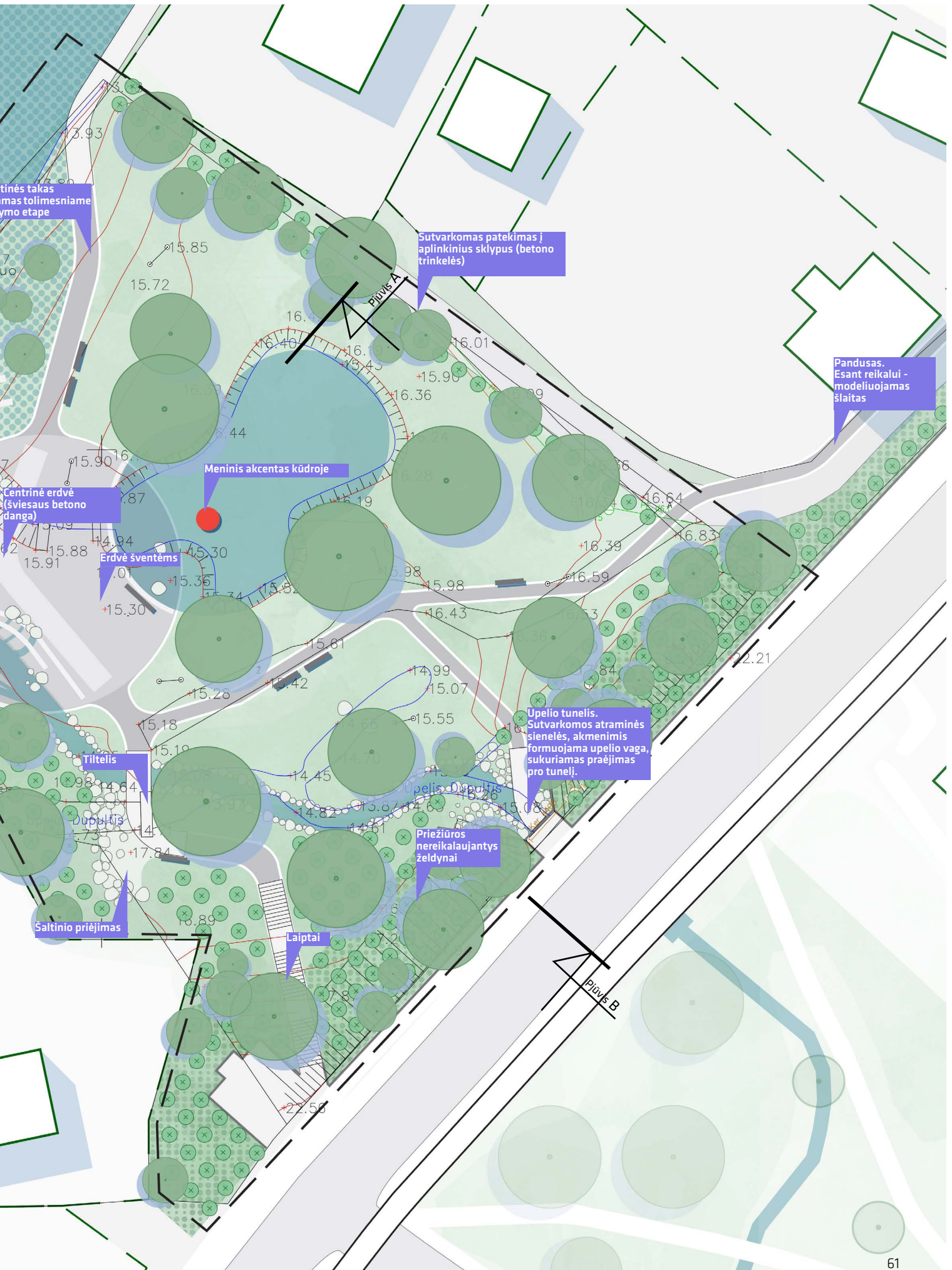

Sukuriama viena grįsta skvero erdvė, kuri apjungtų visus vandens šaltinius ir taptų vandens priėmimo vieta. Šioje erdvėje vanduo (tekantis, stovintis, esantis skirtingose altitudėse) panaudojamas poilsiui, čiurlenančio vandens klausymui, stebėjimui, braidžiojimui, žaidimams, meninių akcentų eksponavimui.

Likusioje skvero dalyje sukuriama takų struktūra, sujungianti pagrindinę skvero erdvę su aplinka. Rytinėje dalyje - patekimai į Vilniaus gatvę, bei prie Lurdo grotos. Vakarinėje susijungia su Akmenos parko krantinės taku.

ŠALTINIŲ SKVERO ATNAUJINIMO PLANAS

Centrinis takas
atvira erdviame
planavimo etape

Sutvarkomas patekimas į
aplinkinius sklypus (betono
trinkelės)

Pandusas.
Esant reikalui -
modeliuojamas
šlaitas

Meninis akcentas kūdroje

Centrinė erdvė
(šviesaus betono
danga)

Erdvės šventėms

Upelio tunelis.
Sutvarkomas atraminės
sienelės, akmenimis
formuojama upelio vaga,
sukuriama praėjimas
pro tunelį.

Tiltelis

Priežiūros
nereikalaujantis
želdynai

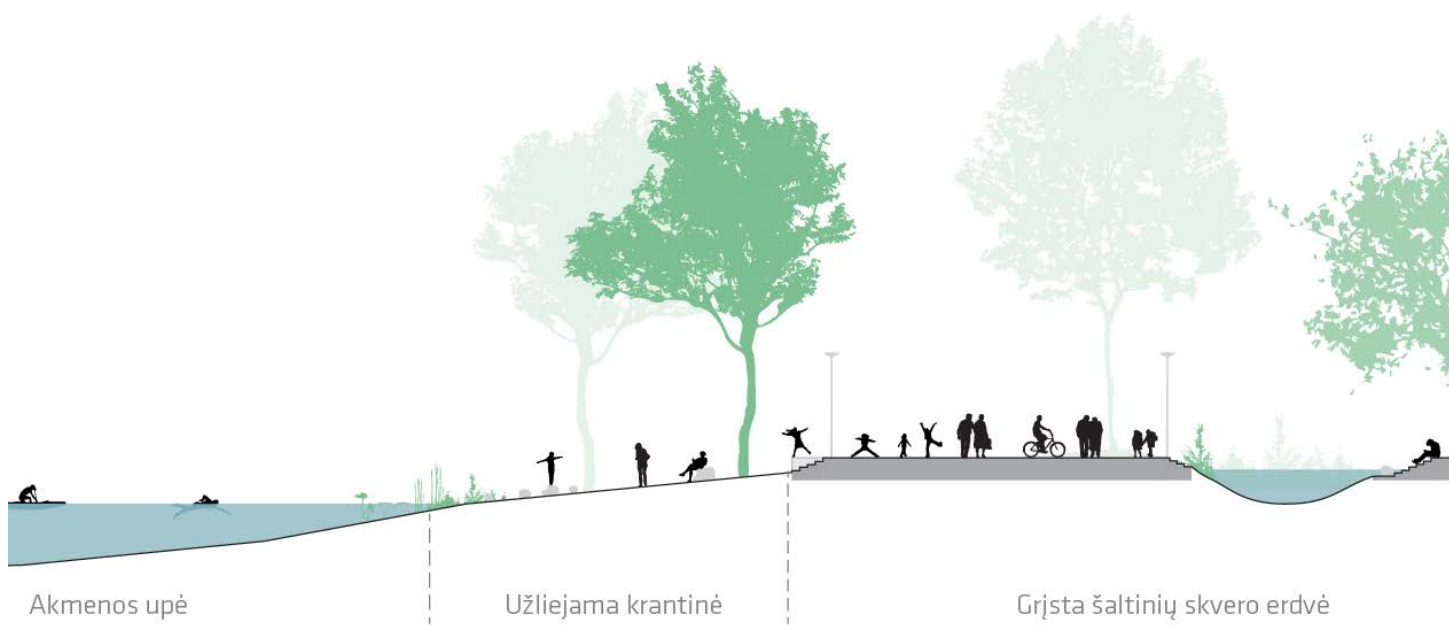
Saltinio priėjimas

Laiptai

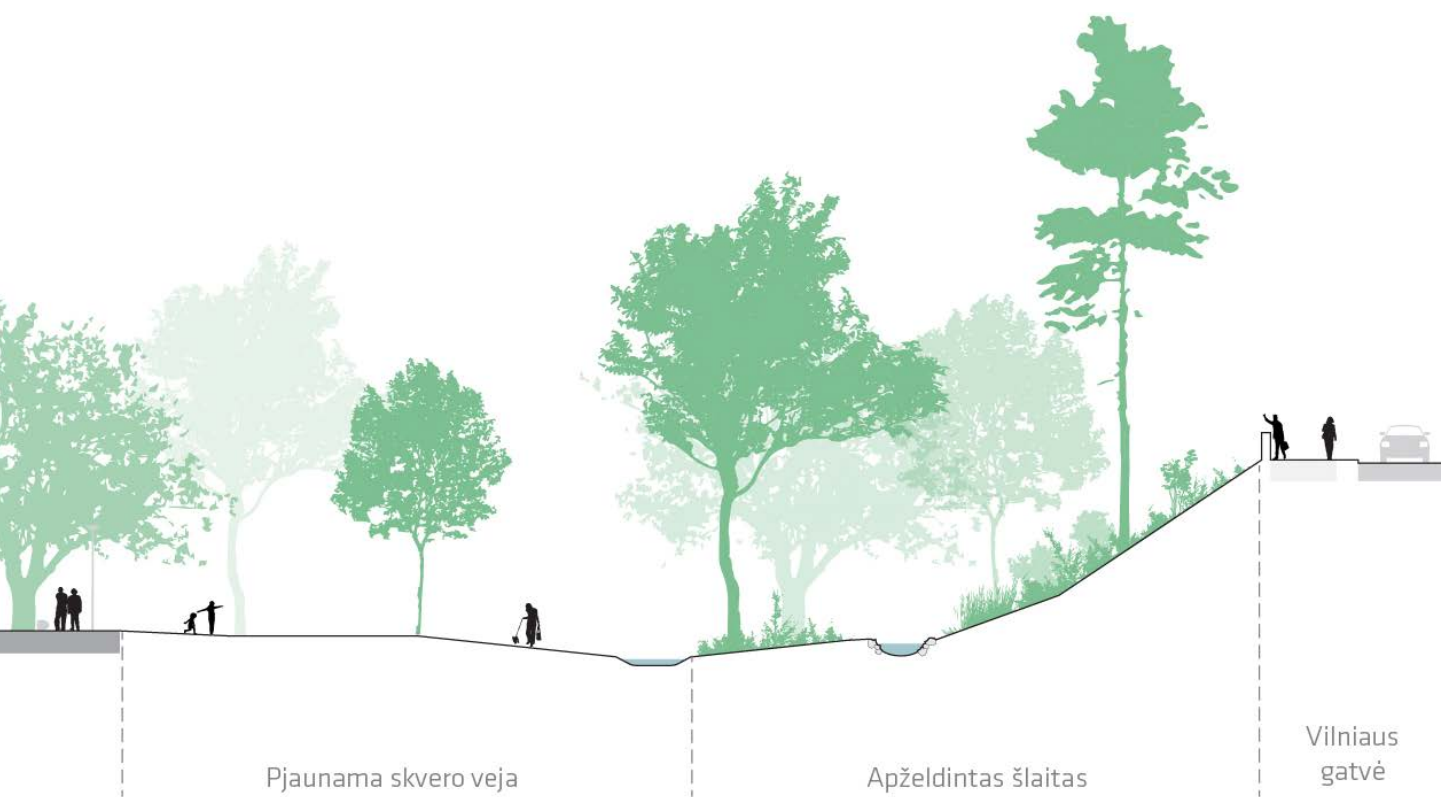
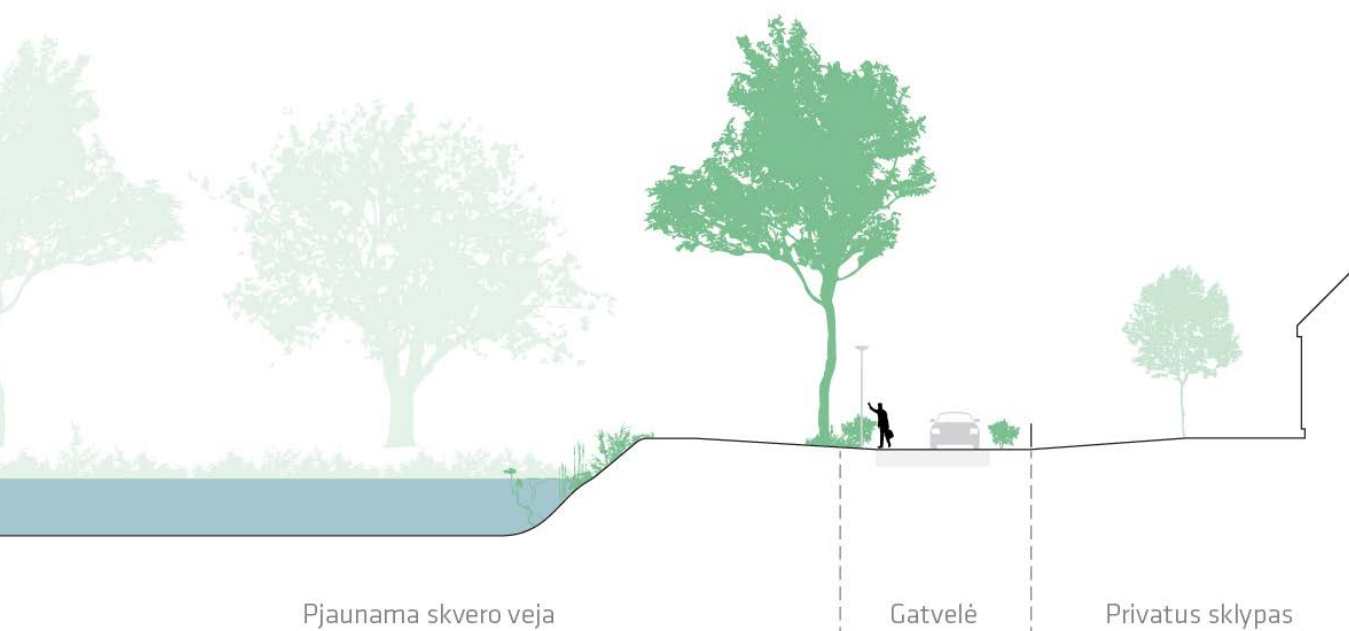
Piuvė B

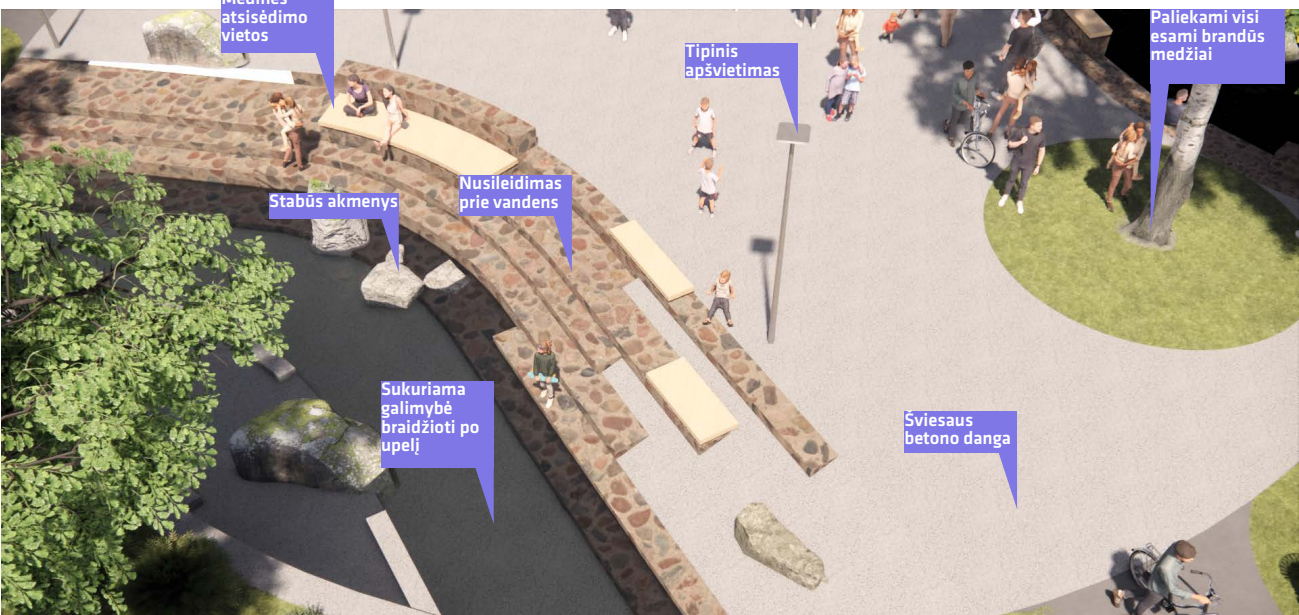
Pjūvis A

Pjūvis B

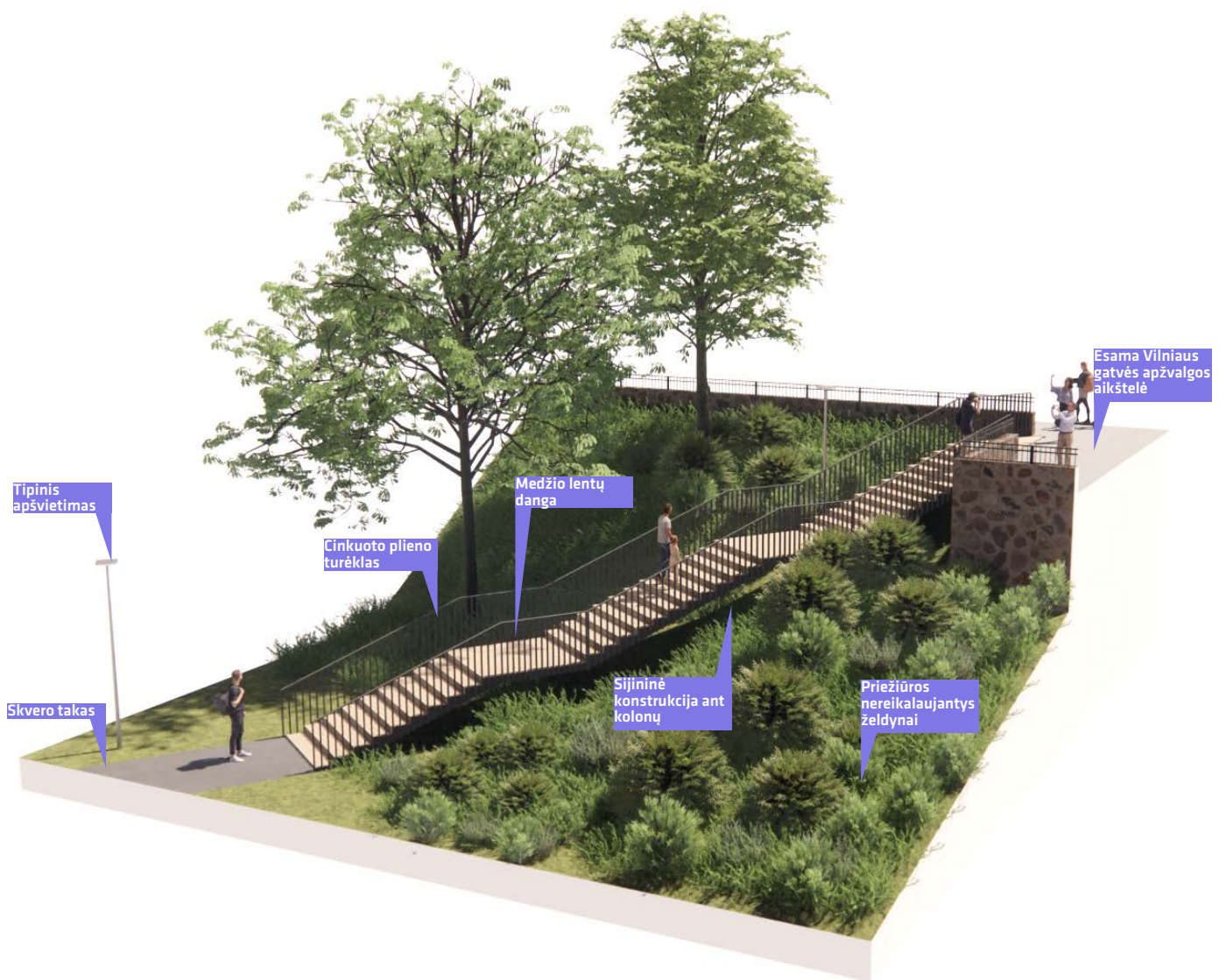
CENTRINĖ SKVERO ERDVĖ

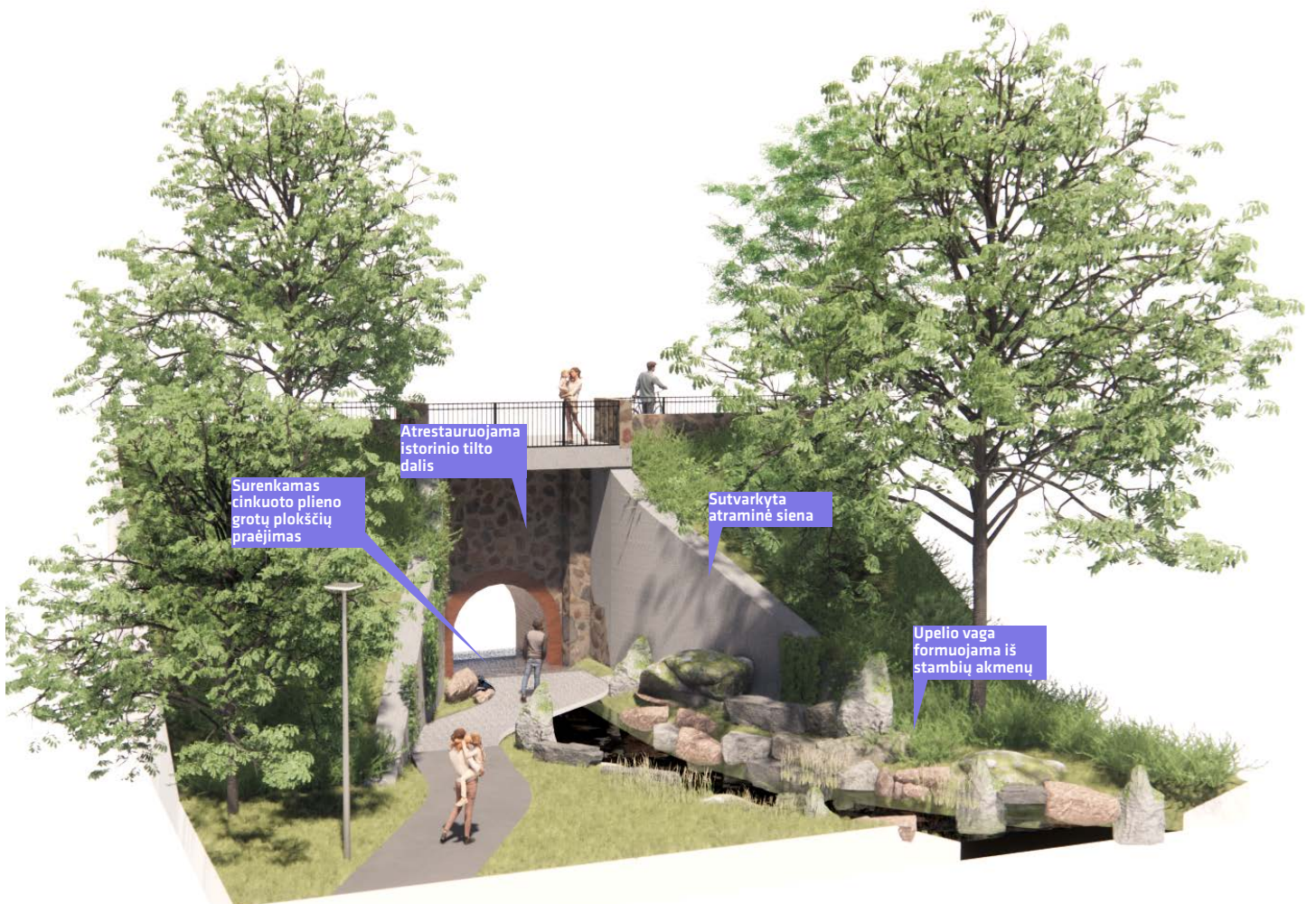
TILTELIAI PER DUPULČIO UPELĮ

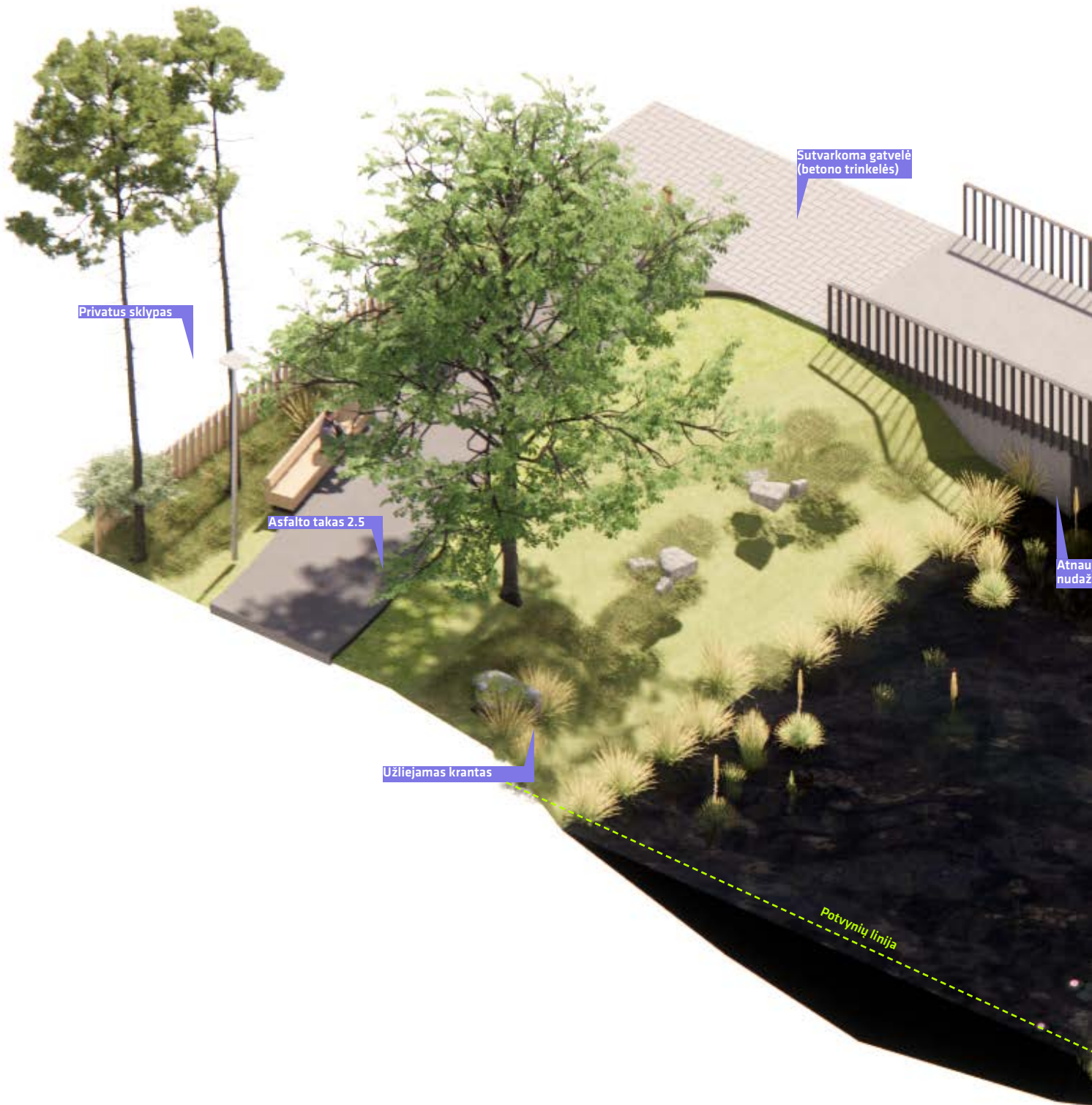

LAIPTAI IŠ VILNIAUS GATVĖS APŽVALGOS AIKŠTELĖS

DUPULČIO UPELIO TUNELIS PO VILNIAUS GATVE

Privatus sklypas

Asfalto takas 2.5

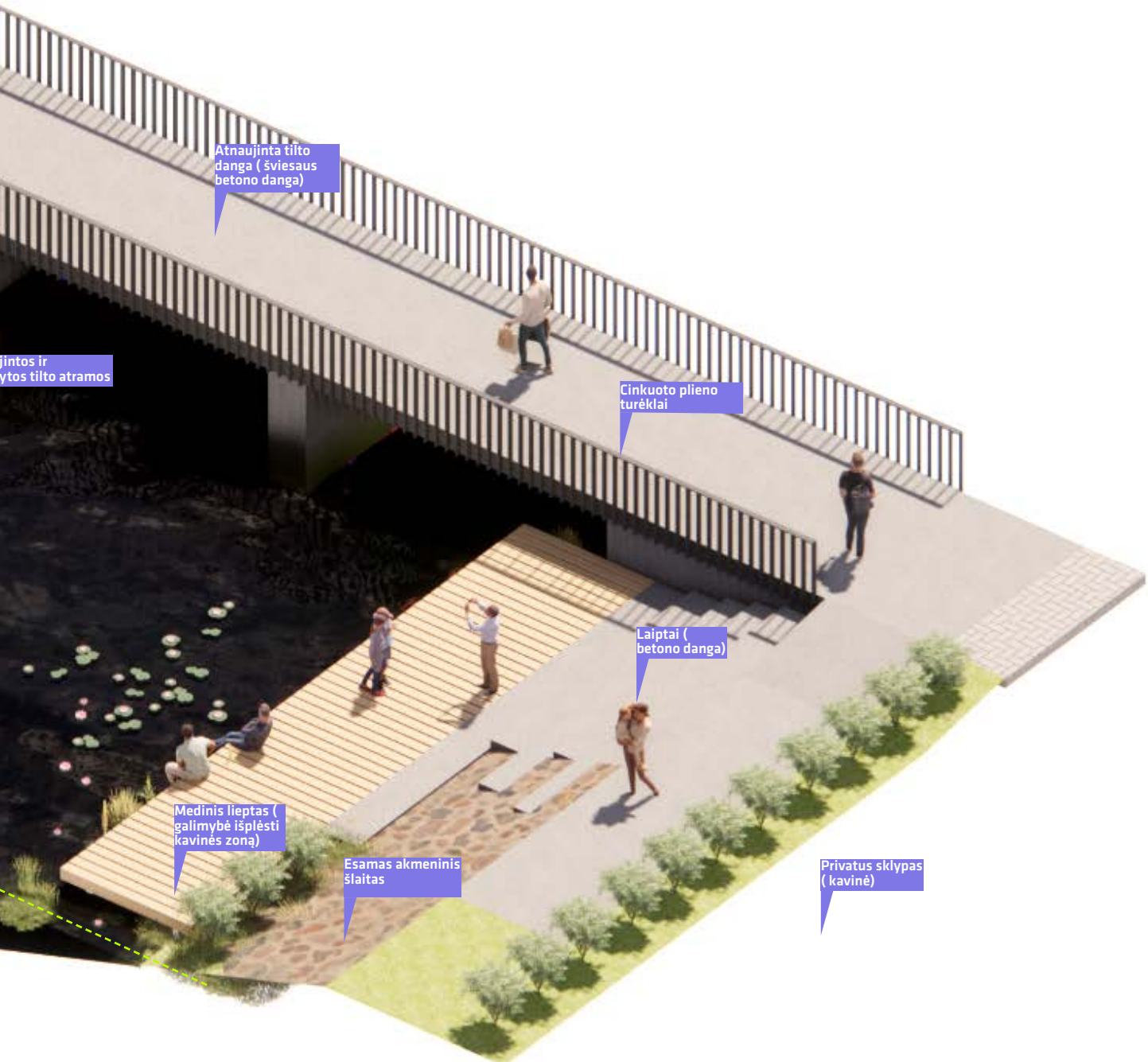
Užliejamas krantas

Sutvarkoma gatvelė
(betono trinkelės)

Atnau
nudaž

Potvynių linija

PĒSČIŪJŪ TILTO PER AKMENOS UPĒ SUTVARKYMAS

ŠALTINIŲ SKVERO VIZUALIZACIJA

